JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. **Zaturdag 28 Februarij.** **N°. 17.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor [illegible].

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

[No. 48.]

WIJ WILLEM III, bij de Gratie Gods *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.*

Gezien Ons besluit van den 3den Julij jl. no. 93 (*), houdende vaststelling der regels, volgens welke de Gouverneur Generaal gronden voor den landbouw in huur kan uitgeven;

Gelet op de voordragt van Onzen Minister van Koloniën, van den 6den November 1856 lit. A no. 15;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onzen Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië te magtigen, gelijk geschiedt bij deze, om, in afwijking in zoo verre van het bepaalde bij art. 6 van Ons vorengemeld besluit, bij het aangaan van eene overeenkomst voor den afstand in huur van gronden, bepaaldelijk bestemd voor den aanplant van klapperboomen en de bereiding van olie, de verhuring voor een tijdvak van *veertig* jaren toe te staan.

Onze Minister van Kolonien is belast met de uitvoering dezes.

's GRAVENHAGE, *den 7den November* 1856.

WILLEM.

De Minister van Kolonien,
P. MIJER.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië (den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord), dat deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië worde geplaatst, en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving van het bovenstaand Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 24sten Februarij 1857.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië,
CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

[*Staatsblad no. 13.*]

(*) Opgenomen in de Javasche Courant van den 8sten October 1856 no 81 en het staatsblad van Nederlandsch-Indië van 1856 no 64.

Bij Koninklijk besluit van den 2den Januarij 1857 no. 79, is aan den gepensioneerden kapitein der artillerie van het leger in Nederlandsch Indië, *A. W. van Haeften*, verleend de titulaire rang van majoor.

Bij Koninklijk besluit van den 2den Januarij 1857 no. 80, is aan den kapitein, plaatselijke commandant der stad Batavia, *J. S. Koster*, verleend de titulaire rang van majoor.

Bij 's Konings besluit van 7 Januarij 1857 no. 62,

Is Bevorderd;

Van ridder der 4de tot ridder der 3de klasse van de militaire Willems-orde, de kolonel *J. A. Waleson*, van het wapen der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië, voor zijne bewezen diensten als commandant der Lampongsche expeditie.

Zijn Benoemd:

Tot ridders der 4de klasse van de militaire Willems-orde:

de kapitein-adjudant bij den grooten staf *A. W. P. Weitzel*,
de kapitein van den generalen staf *F. W. B.* jhr. *Flugi van Aspermont*,
de kapiteins der infanterie *J. H. R. Köhler* en *L. A. de Klerck*,
de 1ste luitenant-adjudant bij den grooten staf *C. M. L. Speltie*,
de 1ste luitenant der infanterie *K. F. Schultze*,
de 1ste luitenant der genie en sappeurs *G. H. Schepers*,
de officier van gezondheid der 3de klasse bij de militaire geneeskundige dienst *C. F. Diepenbroek*,
de 2de luitenants der infanterie *W. J. G. van Swieten, C. J. M. de Wilde, J. L. B. Granpré Molière* en *J. H. C. Godin*,
de walbusschutters *D. Wijtmans, F. J. H. van Blerk* en *M. van Dijk*, en de flankeur *P. Elsakkers*, allen van het wapen der infanterie.

Is Bepaald:

Dat bij afzonderlijke dag-orders, zoo in Indië als in Nederland, eervol zullen worden vermeld:

de sergeanten walbusschutter *A. P. Kuns* en *H. L. van der Veen*, de sergeant *K. J. Pauwels*, de korporaal walbusschutter *A. de Martijn* en de hoornblazer *J. N. Simon*, allen van het wapen der infanterie.

Civiel Departement.

Ontheven:

Eervol, onder toekenning van wachtgeld, de opziener der afdeeling Belang (residentie Menado) *J. S. van den Broek*.

Benoemd:

Tot officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaya, de president van den raad van justitie te Macassar Mr. *H. H. Scheltema*.

Tot secretaris der residentie Samarang, de secretaris der residentie Banjoemaas jhr. *C. F. Siberg*.

Tot secretaris der residentie Banjoemaas, *J. C. W.* baron *van Heeckeren tot Walin*, laatst commies, belast met de administratie van 's lands kas te Buitenzorg, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot lid van de weeskamer te Amboina, *H. E. Hoedt*, 3de commies ter secretarie van het gouvernement der Moluksche Eilanden.

Bij het Binnenlandsch Bestuur in de Minahassa (Residentie Menado, Gouvernement der Moluksche Eilanden.)

Tot controleurs der 3de klasse:
de opziener van de afdeeling Tondano *C. F. Bendsneijder*,
de opziener van de afdeeling Kema *J. C. Fehr*,
de opziener van de afdeeling Amoerang *J. C. Weijdemuller*.
de ambtenaar ter beschikking van den resident van Menado *J. L. C. N. Massart*, en
de commies op het residentiekantoor te Menado *J. G. F. Riedel*.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot inspecteur der hospitalen op de buitenbezittingen (Sumatra's Westkust uitzonderd) en voor de geneeskundige belangen in het algemeen, de dirigerende officier van gezondheid der 2de klasse *W. Hester*, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Advertentien.

Landmail van Maart.

De directeur der producten te Batavia, herinnert belanghebbenden, dat het mailstoomschip in Maart den 12den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag den 11den Maart aanstaande;
a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton, en Riouw.

Venduttien.

Maandag 2 Maart, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *V. J. van Dolder*, op het Koningsplein, door *John Pryce & Co.*
Zondag te voren te bezigtigen.

en

Naast de gouvernements houtstapelplaats, à 2 pCt. vendusalaris, door *Vaupel & Co.*

Dingsdag 3 Maart, in het locaal van het collegie van boedelmeesteren.

Woensdag 4 Maart, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Donderdag 5 Maart, voor een huis op Pakodjang, door *Abeelen, Dennison & Co.*

Vrijdag 6 Maart, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vertrekkende Personen.

D. D. le Jolle en *familie.*

Advertentiën.

Getrouwd :

HENRI LOUIS EMKES
met
MARIA LOUIZA CLEMENTINA ZEITZ.

AMSTERDAM, *den 3 December* 1856. (614)

Getrouwd :

J. W. C KERN
Kapitein der Infanterie
en
E. J. C. HAACK VAN DER GOES.

SAMARANG 10 *Februarij* 1857. (629)

Getrouwd :

W. C. F. SCHMIDT
en
A. R. C. MANUEL.

SAMARANG, *den* 14 *Februarij* 1857. (562)

Getrouwd :

J. VAN DEN MUIJSENBERG
met
M. D. C. H. WELTER.

BATAVIA, 28 *Februarij* 1857. (590)

Getrouwd :

JEAN CHARLES SAIJERS,
Weduwenaar van *Johanna Posthemus Angenent*,
met
MARIA JOHANNA FROMBERG.

BATAVIA, 24 *Februarij* 1857. (584)

Birth at Glasgow (Scotland) on the 22 December last, Mrs. *J L. Adam* of a DAUGHTER. (558)

Bevallen van een ZOON, *W. S. C. Nieuwenhuyzen*, geb. *Sijthoff van Kerzel.*

RIOUW, 5 *Februarij* 1857. (572)

Bevallen van eenen ZOON, *H. J. Sijthoff*, geboren *Meijer.*

TANARA, *den* 10 *Februarij* 1857. (630)

Bevallen van eene DOCHTER *A. S. Meijer*, geb. *Blair.*

BATOE (MALANG) 13 *Februarij* 1857. (612)

Bevallen van eene DOCHTER *C. Lazare*, geb. *Oudhoff*, welke eenige uren na de geboorte is overleden.

SAMARANG, 18 *Februarij* 1857. (563)

Op den 24sten December 1856 overleed te Amsterdam, den heer Mr. *G. J A. Mijnssen*, veelgeliefden broeder en behuwdbroeder van

J. J. MIJNSSEN.
(577) M. A. MIJNSSEN,
Butin Bik.

Op den 27 December 1856 overleed te Amsterdam, in den ouderdom van 52 jaren, *Cornelis Denninghoff*, diep betreurd door zijne weduwe, betrekkingen en vrienden en zijne kinderen.

J. P. L. WIGGERS VAN KERCHEM,
(581) geb. *Stelling.*
G. H. P. STELLING.
F. STELLING.
C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM.

Eenige Kennisgave.

DE ZWARTE DOMINO (*vervolg.*)

»Hoe weet gij dat?» vroeg Julius, en de belangstelling, die hij nu toonde was geenszins geveinsd.

»Door een onloochenbaar voorgevoel,» gaf Albert ten antwoord. »Ja, mijn vriend, het komt mij voor, dat zij steeds in mijne nabijheid verwijlt, en elk oogenblik wacht ik haar,» voegde hij er haastig bij.

Hier begon het orkest de introductie voor eene mazurka te spelen en Julius riep lagchend uit: »Excuseer mij, waarde vriend! mijne dame wacht mij, ik ben verpligt u over te laten aan uwe bitterzoete herinneringen,» en met eene ligte buiging en vrolijk glimlagchend verliet hij hem. Toen Albert alleen was, riep hij uit: »Hij bespot mij, en welligt heeft hij er reden toe. Juist in ditzelfde vertrek is zij mij het eerst verschenen, misschien komt zij terug,» en vol ongeduld ging Albert weer zitten. Er traden twee gemaskerden binnen; een dezer maskers, de kleinste der twee, was gekleed in een donker purperkleurige domino, de andere in een zwarte. De sofa stond zoo, dat de beide domino's haar bij het binnentreden van het salon niet zien konden; ja zelfs zouden zij de sofa in het geheel niet hebben opgemerkt, zoo zij het salon niet geheel in het rond liepen. De zwarte domino keerde zich tot hare gezellin en vroeg haar met aandrang of alles in orde was.

»Alles!» was het antwoord. »Het rijtuig zal op den bepaalden tijd gereed zijn, ik zal mijne belofte getrouw nakomen en aan waakzaamheid zal het mij niet ontbreken.»

»Bedenk dit wel,» antwoordde de zwarte domino, »een oogenblik te laat, en wij zijn verloren!»

»Ja ik weet het,» hernam de andere, »en ik zal op mijne hoede zijn; ga gij nu maar in de balzaal en vermaak u zoo goed mogelijk; als het tijd is zal ik u waarschuwen.»

Juist toen de zwarte domino een oogenblik haar masker losmaakte voor zij naar de balzaal wederkeerde, merkte zij Albert op, die de oogen gesloten hield en deed alsof hij sliep. »O, hemel!» riep zij uit, terwijl zij in allerijl haar masker weer vastmaakte, »ik dacht dat wij alleen waren.»

»Houd u bedaard, Senora! hij slaapt,» zeide haar gezellin.

De zwarte domino trad naderbij om den slapende naauwkeuriger op te nemen, toen zij de andere aanmoedigde insgelijks te naderen, en haar zacht fluisterend, maar tevens met zekere gejaagdheid aansprak. »Goede hemel,» zeide zij, »het is Albert! die zelfde heer, die ons verleden jaar tot cavalier diende. Brigitta, herkent gij hem niet?»

Brigitta zag hem even aan, waarop het orkest de eerste maten der mazurka liet hooren, toen zij naar de deur van het salon ijlde, terwijl hare gezellin haar langzaam volgde en even stil stond, toen zij Albert passeerde, om haar bouquet naast hem te leggen. Zoo weinig haast maakte, zij om zich onder de [illegible] te begeven, dat de mazurka reeds begonnen was.

»O, Senora!» riep Brigitta uit, »hoe kunt gij toch, daar gij zoo weinig tijd hebt, verzuimen deze heerlijke mazurka mede te dansen.»

»Een volgenden keer zal ik beter oppassen, Brigitta!» gaf zij ten antwoord.

Toen de dans geëindigd was, kwam Julius om zijn vriend Albert te zoeken, dien hij in diepen slaap vond liggen op de sofa. Hij schudde hem hevig bij den arm en riep uit: »Daar ligt gij nu te slapen, zonder u te bekommeren of de mazurka reeds lang begonnen is!»

Albert sprong overeind als ontwaakte hij pas uit zijn siesta, maar te gelijkertijd maakte hij met eenen wenk zijn vriend opmerkzaam op de zwarte domino, en zeide hem met weinig woorden, op fluisterenden toon genit, dat dit zijne schoone onbekende was, waarbij hij hem dringend smeekte de dame, die zij [illegible] had, de donkerkleurige domino, te engageren [illegible] volgenden dans, opdat hij zelf daardoor [illegible] heid mogt hebben, om onopgemerkt [illegible] schoone gemaskerde te onderhouden. [illegible] de muzijk door de zaal en [illegible]

Op den 2den Februarij ontsliep zeer zacht in het Garnizoens Hospitaal te Palembang, onzen geliefden broeder *J. F. Bertram*, in den ouderdom van 29 jaren, diep betreurd door ons en allen die hem kenden.

F. B. BERTRAM.
(587) M. T. QUADAKKER.

Tebing Tinggi, den 10 Februarij 1857.

Vendutie

op Maandag den 2den Maart 1857,

wegens Vertrek, voor het woonhuis van den heer **V. J. van Dolder**, op het Koningsplein,

door *John Pryce & Co.*,

van eenen zoo goed als nieuwen inboedel, bestaande uit een mahoniehouten Ameublement, bekleed met Velours d'Utrecht, Kasten, Tafels, Stoelen, Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Eet- en Theeserviezen, Pleet- en Glaswerk, drie span goed bij den weg loopende Wagenpaarden, Rijtuigen, Tuigen, enz. enz.

Zondag te voren te bezigtigen. (565)

Hout-Vendutie

op Maandag den 2 Maart 1857,

naast de gouvernements houtstapelplaats, **à 2 pCt. Vendu Salaris,** door *Vaupel & Co.*,

van eene belangrijke partij balken, rondhouten, enz., enz. (586)

Vendutie

Op Woensdag den 4 Maart 1857,

voor het commissie huis van *Abeelen, Dennison & Co.*

van eene partij Bindrotting, Marbo houten Balken, Djatie houtwerken, Meel in Blikken, behangsel Papier, Eau de Cologne, Lavender water, Molton dekens, Zeildoek

en

ten tien ure precies

Eene partij Extra fraai Zilverwerk,

daags voor de vendutie te zien, bestaande hoofdzakelijk uit: **Groente Schalen, Saus stel met Plateau** ronde en ovalen **bladen, Komforen, Tafelmessen, Lepels** en **Vorken, dessert borden, Groente-, Saus-, Visch, Suiker-, Thee- en Pons Lepels** enz. enz., groote en kleine Cristallen Bloem vazen en étagère voorwerpen enz. (619)

De ondergeteekenden zullen op Woensdag den 4 Maart aanstaande, voor rekening van belanghebbenden verkoopen:

Circa 7 picols Geel Bladkoper,

geslaapt van het Ned. schip *Soerabaya.*

(589) ABEELEN, DENNISON & Co.

Hout-Vendutie te Cheribon

op Woensdag den 4den Maart 1857, door M. BLOK.

van eene groote partij Djatiehouten Balken en Kromhouten. (596)

Vendutie

Op Donderdag den 5 Maart 1857,

voor een huis op **Pakodjan** door *Abeelen, Dennison & Co.*

van inboedel, eene belangrijke hoeveelheid Preciosa's, als: Brillanten, Diamanten, Goud- en Zilverwerk, alsmede: Zes perceelen breeder omschreven in de Java Courant van heden. (620)

Op de Vendutie van Vrijdag 6 dezer

zullen almede worden verkocht:

700 stukken Chitsen, Kain Pandjangs, Sarongs, Provisiën en Dranken; alsmede voor rekening van verscheidene boedels, Brillanten, Diamanten, Goud- en Zilverwerken, en ten elf ure precies:

Het Perceel, gelegen in blok O, 3de deel, sectie III, No. 48, buurt of wijk Chinesche Kamp, Gang Patekoan, bij de verponding geregistreerd onder No. 1578,

en

Het Perceel, gelegen in blok O, 3de deel, sectie II, No. 151, buurt of wijk Chinesche Kamp, bij de verponding geregistreerd onder No. 1699.

(609) VAN SLOOTEN MORGAN & Co.

Op Maandag den 9den Maart aanstaande,

zal door de ondergeteekenden, voor rekening van belanghebbenden, zonder reserve worden verkocht, de navolgende machineriën, als:

1 gegoten ijzeren Wateras, lang $12\frac{5}{12}$ voet, met armkasten, enz.
1 » » Standaard met schroeven en moeren.
4 » » Kamraderen.
1 Bovencylinder $47^1/_8 \times 21^1/_2$ duim, en eenige andere IJzerwerken.

(571) W. MAJOR & Co.

Pasaroean, den 14 Februarij 1857.

De ondergeteekenden zullen op eenen nader te bepalen dag op Vendutie verkoopen.

EEN STUK TUIN EN ZAAILAND.

Gelegen buurt Tjiekinie aan de Westzijde van de rivier Tjiliwong over Struiswijk, Blok M deel 3 No. 99, genaamd klein Tjikinie, verponding nommer 6123.

(621) ABEELEN, DENNISON & Co.

Van Riet en ter Gouw

kwamen weder in het bezit van eene partij Jalousieen Effen Groen Gordijn Linnen; in verschillende breedten. Zij vermeenen de algemeene aandacht op dat Gordijn Linnen te moeten vestigen, dewijl hetzelve niet alleen een vertrek zoowel in als uitwendig versierd en meubelt, de nadeelige invloed der zonnestralen, op zijden, katoen en andere goederen voorkomt, maar tevens door het aangenaam zacht licht dat hetzelve doorlaat, en verspreidt, een conservatief is voor de oogen, en daardoor vooral aantebevelen voor bureau vertrekken, ateliers, toco's etc. (603)

HOLLOWAY'S PILLS.

Thousands, who live by the sweat of their brows, in all parts of the world, rely upon this great remedy as the best protection against the disorders of the stomach, liver, and bowels, so prevalent throughout our Indian Presidencies, and especially during the hot and rainy seasons. In the crowded city, or country on the seacoast, and throughout the agricultural districts, they are equally indispensable; for wherever internal disease exists, either in an endemic or epidemic form, they are taken by the cautious as a preventive, and by the sick as a means of cure. (594)

PAS ONTPAKT:

Vier geheel nieuwe, bijzonder fraaije en solied bewerkte **PIANINO'S**, uit de gerenomeerde fabriek van *F. Berden & Co.* te Brussel.

(625) bij GEBRs. BEIJNON.

BATAVIA, 28 *Februarij* 1857.

Groote en kleine

Rood Cachemire Tafelkleeden

alsmede:

Fraai Gedamasseerde stellen servetten zijn op nieuw ontvangen bij

(604) VAN RIET & TER GOUW.

De ondergeteekenden ontvingen dezer dagen de navolgende toilet benoodigdheden, alle van Fransche en Engelsche Origine en van prima qualiteit als:

Kammen in alle soorten.
Haar-, Kleeder-, Hoed- en Knevel borstels.
Scheerkwastjes.
Scheermessen uit de zoo zeer algemeen gunstig bekende fabrieken van *Mappin Brothers* en *Rodgers & Sons.*
Aanzetriemen.

voorts:

Eene groote hoeveelheid parfumerien van de beste fabrikanten.
Zijden Handschoenen.
Gibus Hoeden.
Toilet Spiegels.
Zwart en Wit zijden en élastique Ceintures.
Berlijnsch zilveren sporen.
Karwatsen en Rij zwepen, en
Baleinen Bendie en wagen zweepen.

(605) VAN RIET & TER GOUW.

De ondergeteekenden hebben ter verkoop in Commissie ontvangen Eenige fraai modern bewerkte zilverwerken bestaande in:

Théserviesen.
Groote Inktkokers, (geschikt voor eene Inscriptie).
Lepels en **Vorken.**
Trommels met bladen.
Tafelschellen.
Servetringen.
Thélepels in doosjes etc.

Door relatiën met de voornaamste fabrikanten in dat vak zoo in Holland, Engeland, Frankrijk en Duitschland zijn zij in staat aan alle bestellingen in die artikelen te voldoen en wel op zeer billijke voorwaarden, als:

Kostende prijzen in Europa, verhoogd met vracht, assurantie, regten, renten van het geld en commissie.

(598) GEBR. ROSELJE & Co.

ONTVANGEN

bij de ondergeteekenden: **massief Mahoniehouten Ameublementen,** bekleed met **Maroquin** en **Zijden Damast,** voorts: **Consoles, Toilettes Duchesses, Wasch-** en **Nachttafels** met marmeren bladen, **Speeltafels, Etagères,** enz., enz., alles bijzonder élégant en naar den laatsten smaak bewerkt.

(608) JOHN PRYCE & Co.

Bij de ondergeteekenden zijn wederom verkrijgbaar de reeds gunstig bekende:

MANILLA SIGAREN No. 2,

HAVANA MODEL OF ZOOGENAAMDE PUNTSIGAREN.

(599) GEBR. ROSELJE & Co.

Verkrijgbaar:

Hoofdstellen, Staartriemen, Cingels, Halsters, Roskammen en Borstels, Stijgbeugelriemen, Zadels compleet, Wagentuigen, Wagen- en Bendielantaarns, Kapleder, Wielen met en zonder assen, Piano-, Muur-, Tafel-, Kantoor- en Nachtlampen, Scheermessen, Scharen, koperen Patentsloten, Bier, enz. enz. Alles Engelsch fabriekaat.

Wagens en Bendies, Heeren linnen Overhemden, Kinder-, Heeren- en Dames Kousen en Sokken, linnen Drills voor pantalons in soorten, Engelsch Leder, wit Piké, Handdoeken en Servetgoed, Bendiejassen, Tricots, blaauw en zwart Cachemire voor jassen, rokken en broeken, Parfumeriën, Hemden- en Vestenknoopen, Spermacetie kaarsen, Madeira, Cognac, Sherry, Portwijn, Rhijnwijn, Boter, Bengaalsche Zeep en Gram, enz., enz., bij

(579) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

---

lijne het purperen masker.

»Ik geloof niet, bekoorlijk masker, dat gij op het bal gekomen zijt om voortdurend hier in dit salon te blijven?» zeide Julius, »en zoo gij mij tot uwen cavalier verkiest, zullen wij aan de mazurka deel nemen.»

Brigitta, want zoo was de naam der purperkleurige domino, nam den haar aangeboden arm aan en trad de balzaal binnen, waardoor zij Albert en zijne schoone onbekende met elkander alleen liet. Angela wilde hare gezellin volgen, toen Albert op haar toetrad.

»Een oogenblik, slechts een oogenblik, Senora!» zeide hij.

»Wat verlangt gij, Senor ridder?» vroeg Angela, terwijl zij een andere stem poogde aan te nemen.

»Weet gij dat dan niet Senora?» vroeg Albert. »Zal het nog noodig zijn te zeggen, dat ik u herkend heb?»

»Gij vergist u ongetwijfeld,» antwoordde zij steeds met veranderde stem.

»Meent gij? Wel nu dan zal dit bouquet voor mij getuigen!» riep Albert uit en meteen toonde hij haar als in triomf de bloemen, die zij naast hem op de sofa gelegd had, toen hij voorwendde te slapen.

»Eene hinderlaag, verraad!» riep zij luidskeels lagchend uit.

»Wanneer ik schuldig ben, wie is hier dan te beriepen?» vroeg Albert. »Niemand dan gij, die u voor mij verborgen hieldt, gij, die het voorregt hebt mijn gelaat te zien, terwijl uwe trekken voor mijne oogen verborgen blijven door uw masker.»

Met de haar eigene bevalligheid ligtte Angela haar masker op; Albert was verrukt en riep uit: »Zij is het! ik zie haar nu met de oogen gelijk ik haar tot nog toe door mijne herinnering gezien heb!»

»Dat alles moet gij uit uw geheugen verbannen,» zeide Angela.

»En dat waarom?» vroeg Albert.

»Omdat gij weldra in het huwelijk zult treden, en dat wel met de dochter van den graaf de San Lucar,» gaf Angela hem ten antwoord.

»Nooit, nooit!» riep Albert uit.

»Ik heb over dit huwelijk gedacht, want gij bezit niets.» ging Angela met kalmte voort. »en ten einde overeenkomstig uwen naam en stand te kunnen leven, moet gij eene schoone fortuin hebben.»

»Mevrouw!» riep Albert vol ongeduld uit, »denk minder om mijn fortuin, en meer om mijn geluk; Ik verklaar u openlijk, dat ik van dit huwelijk afstand doe, en ik wil niet meer hooren naar hen die er nog van spreken. Nooit zal ik in het huwelijk treden, ten zij met u!»

»En wie zeide u, dat ik uwe hand zou kunnen aannemen, wie zeide u, dat ik nog vrij was?»

»Goede hemel, is het mogelijk! getrouwd!» riep Albert uit.

»Welnu, als dat eens zoo ware? vroeg Angela.

»Ach, dan zou ik den dood vinden onder smart en wanhoop,» gaf Albert verslagen ten antwoord.

»Albert!» riep zij uit.

»Waarom zijt gij terug gekeerd, waarom hier gekomen?» vroeg Albert op wanhopenden toon.

»Om u vaarwel te zeggen,» antwoordde zij, »ja, Albert om u mijn laatst vaarwel toe te roepen.»

»Wie zijt gij dan?...» vroeg hij.

»Wie ik ben? Uw goede engel, die u nooit uit het oog verliest en u steeds volgt op al uwe schreden met onveranderlijke belangstelling.» Bij het uitspreken dezer woorden, wendde Angela het hoofd om, waardoor zij Lord Elfort in het oog kreeg; haastig maakte zij haar masker vast, en riep Albert toe: »Pas op, daar komen zij!»

»Wat is het mevrouw? vroeg hij.

»Niets,» antwoordde zij, »maar houd u stil, wanneer Mylord hier komt.»

»Waarom?» vroeg hij.

»Albert!» riep Angela met aandrang uit.

Lord Elfort trad langzaam het vertrek binnen en naderde beiden, terwijl zij nog in elkanders nabijheid waren. Naarmate hij naderbij kwam, scheen het masker bedremmeld te worden en greep Albert gejaagd aan den arm.

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Resident de Batavia.

Abonnement Suspendu.

Lundi 2 Mars 1857.

Au bénéfice de Mme St. Denis.

Dernière représentation de

JÉRUSALEM.

Prix des Places:

Un Cavalier *f* 5. Une Dame *f* 5. Un Officier jusqu'au grade de Capitaine inclus. *f* 3. Un Enfant *f* 3.

Messieurs les Abonnés qui désirent conserver leurs places, sont priés de s'adresser au bureau de la direction (Bazar Baroe) et le jour de la représentation au contrôle, jusqu'à 10 heures du matin; passé ce délai on en disposera. Le bureau sera ouvert depuis 7 heures du matin jusqu'à 2 heures de relevée.

On commencera à 7 heures précises.

A l'étude: **LES PURITAINS,** grand-opéra de *Bellini.*

(611)

CIBARIA SALUBERRIMA,

eene geneeskrachtige zelfstandigheid overtreffende de

REVALENTA ARABICA,

bij bussen van ½, ¼ en ⅛ Ned. pond in depôt ontvangen bij

(624) LOURAN & VAN WALCHREN.

Toko Rijswijk.

Ontvangen:

Puike Hammen, puike Limburger Kasen, Lengvisch, Haantjesbier, Allsops Pale Ale, Stout-Poorter, Boter, merk *van der Leeuw*, Groene Zeep in vaatjes.

(601) VAN GENT & Co.

Te bekomen bij

S. D. BRANDON

Keizerlijke Japansche Cabaaijen.

(616)

Beginnende met **Zaturdag den 7 Maart 1857,** zullen alle Zaturdagen

VERSCH ROGGEBROOD

te verkrijgen zijn, bij

(574) F. D. SCHULTZ.

Toko Rijswijk.

VALKBIER op fust.

(556) VAN GENT & Co.

TE KOOP De snelzeilende Britsche Bark **BLAIR,** ladende 3060 picols, benevens hare compleeten inventaris, booten, ens. zijnde het koper mede in een goede staat.

Nadere informatien te bekomen bij

(628) PITCAIRN, SYME & Co.

TE KOOP Een Kangaro-Hond. Te bevragen bij

(631) KESSLER & Co.

TE KOOP Eene fraaije collectie Bloemen in potten. Te bevragen aan het Hotel Willem II.

(602)

Uit de hand te Koop:

Een Huis en Erf, staande en gelegen in de Beerendrechtslaan.

Informatiën te bekomen bij

(578) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

TE KOOP OF TE HUUR

Een groot huis met logeerkamers, bijgebouwen, stalling, werkloods enz., zeer geschikt voor een kostschool. Gelegen achter het Paleis op Goenoeng Saharie.

Adres

(591) H. M. VAN DORP.

TE HUUR.

Gemeubeleerde Appartementen met Kost.

(593) R. DESCHAUX, Gang Chaulan.

TE HUUR Een Huis op het Koningsplein, dadelijk te aanvaarden.

Adres bij

(600) W. DE VAL.

Batavia, 3 *Februarij* 1857.

TE HUUR Een Huis op Molenvliet, laatst bewoond door den heer *van Motman.* Te bevragen bij

(575) B. VAN LEEUWEN & Co.

TE HUUR met primo Maart, een Huis gelegen op Molenvliet.

(573) F. DE GROOT.

---

f 36000,—

onder eerste verband van vaste goederen in beleening te bekomen ad 6% renten, bij

(610) M. RUDOLPH, qq.

Crediteuren en degenen, die goederen of papieren onder hunne berusting hebben van den boedel van wijlen den Heer *E. S. Dort* worden verzocht aangifte te doen aan

(613) H. M. DORT, geb. *van Gelder.*

Tagal 25 *Februarij* 1857.

Loten in de 232ste Nederl. Staats-Loterij

bij vooruitbestelling in heelen en onderdeelen te bekomen, ad *f* 85 per lot, te Batavia en Samarang, bij

(595) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den heer *A. P. P. Rödler*, overleden te Indramayo, gelieven binnen 3 maanden van af heden, betaling of aangifte te doen ten kantore van

(580) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

Batavia, 25 *Februarij* 1857.

Wordt iemand gevraagd voor eenige uren daags tot het bijhouden van boeken in de Hollandsche en Fransche talen.

Adres bij de Boekhandelaren en Boekdrukkers

(623) LANGE & Co.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve .... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig ... ¼% „

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig .... ¾% „

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig ..... 1% „

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig .... 1¼% „

Op Schepen, liggende op Reeden ...... 1% „

(454) E. MOORMANN & Co., te Batavia.
C. DAMNITZ & Co., te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

OPGERIGT IN 1836.

voor Brand- en Levensverzekeringen,

Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aanvragen ter verzekering gereed te geven.

(633) MORGAN, MELBOURN & Co. Batavia.
MAJOR, MATZEN & Co. Soerabaya.
W. MAJOR & Co. Passaroeang.

---

5 Mars. Ouverture du magasin de marbres, albâtre et agathe d'Italie.

Objets d'art, à des prix de toute dimension, aux prix les plus modérés; ancien toko de Mr. Reynon en ville.

(626) A. PARLANTI.

Horlogerie. Bijouterie.

Clerc et Thonnérieux,

Élèves des Fabriques de Genève,

arrivant d'Europe, ont l'honneur de prévenir le public de Batavia, qu'ils viennent d'ouvrir, Hôtel des Indes No. 48, leur Magasin et Atelier de réparations de **Montres, Pendules, Boîtes à Musique, etc.**

(597)

Mevr. *C. P. Elsenaar, geb. C. P. Nonnekens,* benoemd vroedmeesteresse te Batavia, is woonachtig op Noordwijk. (627)

Een fatsoenlijk jong mensch wenschte gaarne bij eene familie, op billijke voorwaarden, kost, inwoning en huiselijk verkeer te genieten.

Adres onder letters **A. G.** bij den boekhandelaar

(606) H. M. VAN DORP.

Wordt voor de terugreis naar Nederland verlangd een **Geëxamineerde DOKTOR.**

adres

(632) VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.

Batavia, 28 *Februarij* 1857.

»Hoe kan mijne verschijning alhier deze domino zoo doen ontroeren?» vroeg Lord Elfort, en hij zag de zwarte domino aan, als wilde hij met zijne bespiedende blikken haar masker doorboren. »Goede hemel!» riep hij uit; »dit gewaad en dit masker: [illegible] hetzelfde! Als ik er niet zeker van was, [illegible] dat mijne vrouw gelukkig op dit oogenblik te [illegible] lag....»

»Waarom [illegible] hij u zoo uitvorschend aan, en waarom schijnt hij [illegible] geagiteerd?» vroeg Albert de domino met fluisterende stem.

»Ik weet het [illegible]» gaf deze ten antwoord, maar hare stem was bevend en zij sidderde van angst.

Lord Elfort trad [illegible] eenige schreden nader, en terwijl hij voor haar [illegible] buiging maakte sprak hij: »Mevrouw zal ik [illegible] genoegen mogen smaken voor den eerstvolgenden [illegible] uw cavalier te mogen zijn?»

»Juist wilde ik mevrouw [illegible] verzoeken,» zeide Albert met een ligte buiging.

»Dan komt mij volgens regt [illegible] toe,» antwoordde Lord Elfort.

»Het regt doet hier niets tot de [illegible]» gaf Albert [illegible] ten antwoord, »de wensch der [illegible] alleen heeft het regt.»

»Wat het regt aangaat, dat heb ik zeker niet minder dan gij,» was het evenzeer op trotschen toon gesproken antwoord van Lord Elfort.

»Omdat,» riep Albert onbedigd uit, »mevrouw mij tot haren cavalier voor den eerstvolgenden dans heeft willen aannemen.»

»Stilte!» riep Angela uit en terwijl zij Lord Elfort de eene hand toestak, zeide zij: »deze dans met u, en» — hier legde zij de andere hand in die van Albert — »de andere met u,» waarop zij met eene ligte buiging het salon verliet, om zich onder de dansenden te begeven.

Albert wierp zich weder op de sofa en weldra voegde Julius zich weer bij hem. Terwijl zij nog spraken trad de purperen domino, binnen en zocht blijkbaar naar hare vriendin. Toevallig een blik op de pendule slaande riep zij op verschrikten toon uit: »Het bepaalde uur! Is het mogelijk! De pendule in de balzaal wijst niet later dan elf uur. Genadige hemel, wij zijn verloren!»

Julius naderde haar en trachtte haar te troosten door haar te zeggen dat die pendule naliep, maar dat hare vriendin, de zwarte domino, daarvan bewust, in allerijl vertrokken was. Doch zij scheen van ontzetting buiten zich zelve te zijn, toen zij bevond dat de andere haar niet gewacht had, en verliet ijlings het salon. Toen stond Albert op en begaf zich naar de balzaal door de voordeur, juist terwijl Lord Elfort door de andere binnentrad: hij hield Julius staande, trok hem met zich in een verwijderden hoek van het vertrek en riep verbijsterd uit: »Mijn vriend, mijn trouwe vriend — want gij zijt de eenige vriend dien ik nog heb — ik beef van woede: mijn vrouw is hier!»

»Dat is onmogelijk!» zeide Julius.

»Ik heb zelf met [illegible]» riep Lord Elfort uit, en zijne stem [illegible] van gramschap. »Ik trof haar aan, in [illegible] met Senor Albert Massarena. Gij kent wel de elegante gestalte en den edelen gang mijner vrouw — niet waar? dat weet gij even goed als ik. Welnu, dat alles kwam juist overeen, maar buitendien heb ik bewijzen. Zoo als gij weet is Mylady, mijn vrouw, van Spaansche afkomst; het bloed der Olivarez stroomt door hare aderen, en, gelijk dit bij alle dames van Madrid gebruikelijk is, draagt zij het wapen van haar geslacht geborduurd op den zakdoek. Welnu, die onbekende — dat masker — die domino — had een zakdoek, waarop het wapen der Olivarez geborduurd was.»

»Is het mogelijk!» riep Julius uit.

(*Wordt vervolgd.*)

PENINSULAR EN ORIENTAL STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ.

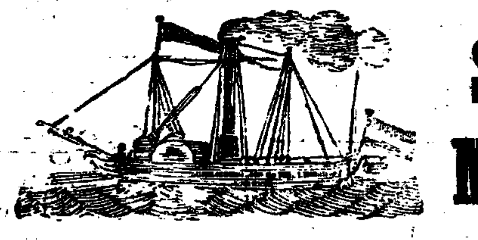

Tarief van Passage-Gelden.

	Volwassene Personen.	Gereserveerde Hut voor gehuwde Personen.	Kinderen boven de 3 en beneden de 10 jaren.	Bedienden. Europesche.	Bedienden. Inlandsche.
Van **SINGAPORE**					
naar Penang	f 100.	....	f 50 —	f 50.—	f 25.—
„ Calcutta	„ 412,—	....	„ 206 —	„ 206.—	„ 106.—
„ Idem via Galle	„ 688,—	....	„ 344 —	„ 344.—	„ 175.—
„ Madras	„ 500 —	....	„ 250 —	„ 250 —	„ 125,—
„ Idem via Calcutta	„ 575,—	....	„ 288 —	„ 288.—	„ 145 —
„ Galle	„ 400,—	....	„ 200.—	„ 200.—	„ 100.—
„ Bombay	„ 608.—	....	„ 304.—	„ 294.—	„ 150 —
„ Aden	„ 625,—	f 1750 —	„ 313.—	„ 313 —	„ 188,—
„ Suez	„ 1000,—	„ 3013,—	„ 500,—	„ 625.—	„ 350 —
„ Alexandrie	„ 1125.—	„ 3138.—	„ 625,—	„ 625 —	„ 500 —
„ Malta	„ 1250,—	„ 3400;—	„ 625.—	„ 625.—	„ 500,—
„ Marseille	„ 1313.—	„ 3463 —	„ 625.—	„ 625.—	„ 500,-
„ Southampton	„ 1375,—	„ 3525,—	„ 688.—	„ 660.—	„ 500,—
„ Hongkong	„ 362 —	....	„ 188,—	„ 188,—	„ 94,—
„ Shanghae	„ 600,—	....	„ 307,—	„ 307.—	„ 155,—

Passagiers naar Europa kunnen passage nemen via Bombay, en aldaar, voor hunne eigene, rekening 14 dagen achterblijven, *zonder extra betaling.* Aan passagiers naar de tusschenliggende plaatsen, de terugreis doende binnen vier maanden van den dag van vertrek, zal worden vergoed *een vierde* van de passage, mits reizende eenen koers uit, bij een te leveren voldoend bewijs van de identiteit der passagiers en dat de volle passagegelden beiderzijds zijn betaald.

Kinderen beneden de 3 jaren, met hunne ouders reizende, vrij, behalve *f* 60,— voor het transport door Egypte. Voor meer dan één kind beneden de 3 jaren zal echter moeten worden betaald een vierde der passage van passagiers der eerste klasse, voor ieder.

Passagegelden, als bij bovenstaand tarief, worden ontvangen door de Agenten van genoemde Maatschappij alhier en bij de heeren *MacNeill & Co.* te Samarang als ook bij de heeren *Fraser, Eaton & Co.* te Soerabaya, die ook bereid zijn verdere informatiën te geven, welke door passagiers mogten worden verlangd.

(607) MACLAINE, WATSON & Co.,
Agenten.

Batavia, 28 *Februarij* 1857.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering

van deelhebbers in de Nederlandsch-Indische Stoomboot-Maatschappij, op Vrijdag den 13 Maart, ten kantore van de Directeuren.

(564) MACLAINE, WATSON & Co.

Batavia. 24 *Februarij* 1857.

Wordt gevraagd een Stier en eene Koe, van Europeesch ras op Java geboren, opgave van prijs etc. ge lieve men te bezorgen bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia. (583)

HUFFENREUTER verzoekt een iegelijk geen crediet te verleenen voor zijne rekening, zonder zijne bijzondere vergunning. (570)

Wordt gevraagd eene **GOUVERNANTE**, voor de verdere opleiding van twee meisjes, oud 16 en 15 jaar, in de binnenlanden van Java, Salaris *f* 125 's maands.

Adres onder lett. L bij de boekhandelaren

(557) LANGE & Co., te Batavia.

Iemand, bekend met Cultures en het beheer eener Landelijke onderneming, zoekt eene plaatsing.

Lett. C, bij den heer

(560) VAN DORP.

In de militaire societeit te Ambarawa (Willem I), bestaat gelegenheid tot plaatsing van een **KASTELEIN**, op een maandelijks inkomen van *f* 60. Voor deze betrekking zullen bij voorkeur in aanmerking komen, gepasporteerde onder-officieren van het Indisch leger, welke bewijzen van ijver en onbesproken gedrag kunnen overleggen.

Gegadigden kunnen zich wenden aan de Directie der Militaire Societeit voornoemd, in persoon of bij franco brieven. (561)

Muzijkhandel van H. M. v. Dorp

te Batavia.

Marx. Wilhelm Friedrich Polka.
Jungmann, Landlichen Scenen.
Verelst, Modulamina.
Le Metronome, Publication Musicale Belge.
Goria. La Fée aux Roses.
Ascher, Fanfare Militaire.
„ Un mot du coeur.
„ Souvenir d'Enfance.
Croisses, Fantaisie sur l'Etoile du Nord.
„ l'Hirondelle et le Prisonnier.
Blumenthal, Le chemin du Paradis.
Methoden de *Hunten*, *Maresse*, *Bertini*.
Etudes de *Cramer*, *Bertini*, *d'Jabelli*, *Czerni*, etc.
De Catalogus op franco aanvrage gratis verkrijgbaar. (615)

BOEKHANDEL LANGE & CO.

Post. Wezen der Godgeleerdheid.
Chatelain, Avondrood.
Hildebrand, Camera obscura.
Jonathan, Waarheid en Droomen.
Buchner, De vrouw en hare bestemming.
Spandaw, De vrouwen; pracht-uitgave.
Familie-magazijn 1.
Alberti, Handboek der wellevendheid.
Classisch woordenboek van Kunsten en Wetenschappen 1, 2.
Wetenschappelijke Bladen 2.
Harting, Voorwereldlijke scheppingen.
Klencke, Scheppingsdagen.
Moleschott, Licht en leven.
Funke, leerboek der Physiologie 1. 2.
Getha Pertja handel.
Onderdom der boomen.
Esquiros, Nederland en het leven in Nederland, 1.
Dickens, Tafereelen uit de Engelsche geschiedenis.
Hildreth, Japan as it was and is.
Heine, Reise nach Japan.
Idem, Hollandsch.
Staatkundig jaarboekje 1856.
Rooy, Geschiedenis Nederlandschen Handel.
Idem Idem Staathuishoukunde.
Bassecour Caan, Administratief regt.
Pel, Militair regt.
Militair wetboek.
Scanzoni, verloskunde.
Idem Duitsch. (622)

MICROSCOPE à Graines.

Deze instrumenten eigenen zich uitnemend tot het onderzoeken van Producten, als: Rijst, Suiker, Koffij enz. Ze zijn uiterst eenvoudig in de behandeling.

Verkrijgbaar te Batavia en Samarang, bij

(618) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

DRED,

a new novel of Mrs. *Beecher Stowe.*

Whetterel, Hills of the Shatemuc.
Thackeray, Miscellanies vol. I—VI.
A large collection of Classical works by English Novelists. Catalogue to be had at ...

(516) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Depôt van Kantoor- en Schrijfbehoeften te Samarang.

De ondergeteekende heeft als zijn Agent te Samarang aangesteld den heer *H. L. de Lyon* koopman aldaar, die altijd ruim voorzien zal zijn, van al hetgeen tot den Kantoor- en Papierhandel behoort, terwijl men hem tevens alle commissien voor mij kan opdragen.

(588) H. M. VAN DORP.

Batavia, *Februarij* 1857.

VAN HAREN NOMAN & KOLFF

ontvingen de navolgende zeer belangrijke ZEEVAARTKUNDIGE WERKEN.

Horsburgh, Zeemansgids naar en uit Oost-Indië.
Maury, Beschrijving der Zeeën.
Sunner, Positie van een schip op zee.
J. A. Molster, Zeemans Handboek.
De Bonnefoux, Compleet Handboek der Manoeuvres met Zeilschepen.
Rijders, Practische regels om de Stormen te ontwijken.
Thorn, Onderzoek naar den aard en koers der Stormen.
Bernouillot, Kennis van het Stoomwerktuig.
Paddington, Gesprekken over Orkanen.
Heybroek, Zeemans-Gids voor de Zuidkust van Australie.
Paddington, Zeemans Handboek der Stormen.
Huygen, Het Scheeps-Stoomwerktuig.
Zeemans-leven en Zeemansregt.
Hondeyke, Stuurmanskunst.
Reech, Mémoires sur la Machine à Vapeur.
Bonnefoux et *Paris*, Dictionnaire de Marine à voile et à vapeur. 2 vol.
Code Reynold. Telegraphie Nautique Internationale.
Le Comte, Praktikale Zeevaartkunde, 2 dln., geb.
Voorts: **Scheepsjournalen** en **Logboeken.** (617)

VERTREKKENDE PERSONEN.

Mevrouw *G. D. Palm*, naar Nederland. (576)

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het snelzeilend tot den overvoer van passagiers goed ingerigt Ned. schip **SOURABAYA**, Kapt. **A. M. Swarts**, zullende in de eerste dagen van de maand Maart direct van hier vertrekken.

Adres bij de Agenten

(585) G. SUERMONDT & Co.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het snelzeilend en voor den overvoer van Passagiers bijzonder goed ingerigt Nederl. barkschip **PROVINCIE DRENTHE**, kapitein **H. Beckering**, zijnde voorzien van een geëxamineerden doctor, het vertrek omstreeks het begin van April van hier zullende plaats hebben.

Nadere informatiën te bekomen bij de heeren *Schimmelpenninck & Co.* te Soerabaya en alhier bij den gezagvoerder in het Java Hotel en de Agenten.

(555) VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.

Batavia, 25 *Februarij* 1857.

BATAVIA.

Den zesten dezer, des avonds ten 8 ure, ontstond er, in een zijgang van de Bazâr Bahroe alhier, brand in de bamboezen bijgebouwen van een huis, door den heer P........n bewoond, en wel ten gevolge van onvoorzigtigen omgang met eene lamp. Een keuken en een boedjangskamer lagen weldra in de asch, doch spoedig toegesnelde hulp bluschte den brand, en de schade zou zeer gering genoemd kunnen worden, ware het niet, dat, bij de ontruiming van het huis, een gouden horologie vermist is, hetwelk tot dusverre niet is terug gevonden.

— Van verschillende plaatsen op Java ontvingen wij meer of minder uitvoerige berigten van de plegtige wijze, waarop aldaar de verjaardag van Z. M. den koning is gevierd geworden. Het bestek van ons blad laat ons niet toe, dezelven op te nemen en wij vermeenen te kunnen volstaan, met de mededeeling, dat overal de grootste liefde, trouw en gehechtheid aan het stamhuis van Oranje hebben uitgeblonken.

Preanger Regentschappen. — In den avond van den 13den dezer, tusschen 9 en half tien ure, werd te Trogong, district Timbanganten, een vreemd luchtverschijnsel waargenomen. Bij eene nevelachtige lucht vertoonde zich een ligchaam van de grootte der maan, wanneer deze hoog staat en vol is, — iets ovaalvormig, dat een geel licht verspreidde, eerst zeer helder was en een vurigen weerschijn gaf, vervolgens langzamerhand flaauwer werd, en eindelijk geheel ongemerkt dalende in het westen verdween.

De verschijning en daling tot aan het verdwijnen duurde ongeveer 5 à 6 minuten.

Ontploffing of eenig ander gedruisch werd daarbij niet waargenomen.

Palembang. — In de Oeloe Regent had de bevolking veel overlast van olifanten, die zich daar bij troepen vertoonen en niet dan met geweld kunnen verdreven worden.

In de divisien Ogan Oeloe, Enim en Lematang Oeloe had de bevolking overlast van tijgers; men had er reeds verscheidene afgemaakt; ook waren in eerstgenoemde divisie vele krokodillen gedood en krokodillen eijeren vernietigd.

Te Tebing-Tinggi was men bezig met den wederopbouw van den afgebranden bazaar en het uitgraven van de waterleiding Soengi Brauw (zie hierover ons nummer van 29 November 1856).

De bangkong over de Moesi was den 13den Januarij door eene overstrooming mede gesleept.

Den 29sten Januarij werd de doessen Kembahang, divisie Ampat Lawang, bestaande uit 23 huizen, door onvoorzigtigheid in de asch gelegd. De schade wordt begroot op *f* 900.

Te Oedjan-panas, divisie Moesi-oeloe, was alles weder rustig (zie ons nummer van 31 Januarij jl.).

Riouw. — In den namiddag van den 4den Januarij jl., is door Z. M. stoomschip *Amsterdam* en brik *Haai*, op de terugreis van Lingga naar Riouw, op de hoogte

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 28 Februarij 1857, No. 17.

der Topjes, eene met 5 Klingalezen bemande en ten gevolge van den hevigen N. O. wind uit hare koers geslagene tonkang opgevischt en op sleeptouw in veiligheid naar Riouw gebragt.

Den 15den Januarij kwamen hier aan 5 Klingalezen, die vijf dagen te voren met hunne sampan-pandjang, op de reis van Singapore naar Riouw, door het ongunstige weder waren omgeslagen, waarbij een der opvarenden het leven had verloren. Zij waren, na 36 uren, zich aan de omgeslagen sampan vasthoudende, in zee te hebben rondgedreven, door een onder Engelsche vlag varend vaartuig ontdekt en opgevischt en op Poeloe Loban afgezet.

Voor de verpleging en terugzending naar Singapore van deze schipbreukelingen is door het bestuur gezorgd.

(*Jav. Court.*)

Soerabaija, 21 Febr. Zaturdag avond jl., bevonden zich vier onderofficieren van Z. M. stoomschip *Celebes* in een bordeel in de kampong Bandaran alhier. Eenigzins door den drank opgewonden, gaven zij zich aan baldadigheden over, hetwelk ten gevolge had, dat het nabij zijnde gardoevolk hen wilde arresteren, hetgeen echter niet gelukte dan nadat het gezamenlijk kampongsvolk opgeroepen was, in de worsteling waarmede een hunner, de hofmeester S........, met eenig wapentuig vreeselijk aan het hoofd verwond werd en een andere, de 2e timmerman van genoemd stoomschip, twee ligtere wonden bekwaam.

Nadat zij, door de hulp der policie, naar de infirmerie zijn vervoerd geworden, is de eerste, in den morgen van Maandag jl., aan zijne bekomene hoofdwond aldaar overleden.

Er bestaat nog geene zekerheid omtrent de persoon of personen, die deze wonden in de algemeene verwarring hebben toegebragt.

Op den 16den dezer, in den achtermiddag ten 4 ure, zijn alhier, nabij het nieuwe Chinesche kamp, vier personen door den bliksem getroffen, waarvan één, eene oude vrouw, op de plaats dood bleef en de anderen, zijnde drie kinderen, slechts gekwetst zijn.

(*S. N. en A. Blad.*)

Soerabaya, 23 Febr. Donderdag 19 Februarij, waren twee Europesche artilleristen achter het laboratorium in de rivier aan het baden.

Bij een herhaald oversteken van het water, om daardoor hunne kracht in het trotseren van dien sterken stroom aan den dag te leggen, geraakte een dezer manschappen, een zeer bedaard en bezadigd soldaat, toen dit voor de derde maal zoude plaats hebben, buiten zijne krachten en werd hij door den stroom medegevoerd.

Op het door hem aangeheven hulpgeschrei, schoot zijn kameraad toe en deed al het in zijne magt staande, om hem te redden.

In het midden van den stroom gelukte het hem, zijnen togtgenoot bij de hairen te vatten en naar den kant te slepen, doch zelf afgemat zijnde, faalden hem de noodige krachten om hem boven water te houden, zoodat, toen hij het ligchaam van zijnen vriend aan den kant gesleept had, hij de droevige overtuiging erlangde, dat het leven daarin was uitgebluscht; voorwaar, eene verschrikkelijke teleurstelling!!!

(*Oostpost*)

NEDERLAND.

Rotterdam, 6 Jan. Tot en met den 5den Januarij was de weersgesteldheid vochtig en schraal, doch niet koud, zoo als men met het oog op den tijd des jaars had mogen verwachten. Vele tuinlieden bragten ook reeds onderscheidene zaden in den grond. Intusschen is het weder den 6den aanmerkelijk veranderd. Een felle storm uit het noord oosten, joeg lagdurig een fijne jagtsneeuw voor zich uit en maakte, bij eene temperatuur van ongeveer 30 F., het weder hoogst onaangenaam. Het bleef sedert vriezende, doch in geringen graad.

De prijzen der levensmiddelen vertoonen nog altijd eene neiging tot dalen en in sommige plaatsen, waar de bakkers monopoliseren, schijnt men dit aanvankelijk met vrucht te bestrijden. Ook te Groningen zal eene uitgebreide broodfabriek opgerigt worden.

Vooral met het oog op de schamele volksklassen, maken wij er met genoegen melding van, dat de zee-visscherijen dit jaar zeer bijzondere gunstige uitkomsten hebben opgeleverd. Alleen de Scheveningsche steurharingvisscherij heeft meer dan 25 millioen dier visschen aangebragt; eene hoeveelheid die op verre na nimmer verkregen is. De uitkomsten der schelvisch visscherij is schier ongeloofelijk. Den 29sten Dec. kwamen te Hellevoetsluis een twintigtal vischsloepen binnen, welke te zamen ruim 50,000 stuks schelvisschen medebragten. Slechts weinige dagen waren zij ter visscherij uitgezeild, en de vangst bleef voortdurend zeer gunstig. De Volendamsche en Urker schuiten bragten weinig tijds vroeger 80 000 stuks te Amsterdam aan. Al hetwelk op den prijs der voedingsmiddelen een gunstigen invloed uitoefent.

— In den loop van 1855 zijn de volgende aantallen personen, mannen, vrouwen en kinderen, uit ons land naar andere werelddeelen verhuisd, namelijk: uit Noor-Braband 100, Gelderland 573, Zuid-Holland 285, Noord-Holland 169, Zeeland 574, Utrecht 48, Friesland 58, Overijssel 42, Groningen 160, Drenthe 10 en uit Limburg geene, te zamen 2019 personen.

Het departement van finantien deelt het volgende overzigt mede van de opbrengst der middelen over de elf eerste maanden van 1856, in vergelijking met die over hetzelfde tijdvak van het vorige jaar:

Dir. belastingen: 1856 *f* 18,559,477 68½; 1855 *f* 18,448,795 63; *In- en uitgaande regten en scheepvaartregten:* 1856 *f* 3,969,524,05. 1855 *f* 3,719,221,97½. *Accijnsen:* 1856 *f* 15,220,384,53½; 1855 *f* 14.744.179.79½. *Waarb. en belasting der gouden en zilveren werken:* 1856 *f* 250,562,80; 1855 *f* 230,218,77½. *Indirecte belastingen:* 1856 *f* 11,507,007.76½; 1855 *f* 11,349,739,67½. *Opbrengst der posterijen:* 1856 *f* 1, 520.993.63½; 1855 *f* 1,420,934,77. *Opbrengst der Staats-loterij:* 1856 *f* 311,202.00; 1855 *f* 414,252,50. Totaal-generaal 1856 *f* 51,530,132.79; 1855 *f* 50,327,361.11.

— H. M. de koningin was gedurende verscheidene dagen ongesteld en lijdende aan rheumatische koortsen. H. M. houdt nog hare appartementen, doch is herstellende.

Z. K. H, prins Frederik is mede ongesteld geweest, doch slechts zeer ligt.

Z. M. heeft besloten, op het verzoek om ontslag van den minister van binnenlandsche zaken, den heer dr. Simons, niet te beschikken en gedurende zijne ongesteldheid met de interimaire betrekking van zijn departement te belasten den heer Jhr. Mr. A. G. A. ridder van Rappard. Intusschen is eerstgenoemde minister zooverre hersteld, dat hij den 25sten December naar het Loo is vertrokken, welk koninklijk lustslot hem door Z. M., tot het genieten van rust, ter verdere herstelling zijner gezondheid, welwillend was aangeboden. Thans vertoeft de heer Simons daar nog, doch men verneemt, dat hij ook eenigen tijd zal gaan logeren bij zijn broeder, die burgemeester is van Doetinchem.

— Dezer dagen is door den minister van oorlog aan de chefs der corpsen van het leger hier te lande kenbaar gemaakt, dat de overgang van onder-officieren en korporaals bij het leger in Oost-Indie, welke gedurende eenigen tijd voor bedoelde militairen is gesloten geweest, weder is opengesteld en kunnen belangstellenden daarbij alsnu weder, even als vroeger, worden toegelaten.

— Wij vernemen, dat Z. M. de Koning aan den kolonel Le Bron de Vexela een prachtige ceresabel heeft geschonken met het opschrift: Koninklijk eereblijk voor betoonde dapperheid. Dit bewijs van achting, zegt een buitenlandsch blad, is aan den kolonel geschonken wegens zijn dapper gedrag in den veldtogt tegen Bali, waarbij het 7de bataillon door hem gecommandeerd, zich zoodanig heeft onderscheiden, dat de Koning het vaandel heeft versierd met het commandeurs-kruis van de Militaire Willemsorde.

— Met leedwezen hebben wij vernomen, dat den 26 Dec. te Parijs in hoogen ouderdom is overleden de generaal der infanterie Robert baron Fagel, oud-gezant van Nederland bij het Fransche hof enz. Hij was de zoon van den in 1790 overleden secretaris van staat Hendrik Fagel. Reeds vroeg trad hij in de militaire dienst, onderscheidde zich in de veldtogten van 1793 en 1794 tegen Frankrijk. Toen de omwenteling in Nederland de bovenhand verkreeg, vergezelde hij als getrouwe aanhanger van het huis van Oranje, den prins buitenslands en keerde eerst in 1813 in het vaderland terug. In 1814 werd hij door koning Willem I tot gezant te Parijs benoemd, welke betrekking hij bij de verschillende zich daar afwisselende regeringen, steeds met buitengemeene verdienste heeft, bekleed tot nu omstreeks twee jaren geleden, wanneer hij op zijn verzoek, wegens zijne gevorderde jaren, op de meest eervolle wijze werd ontslagen. Door zijne vele uitmuntende hoedanigheden wist hij zich aller achting te verwerven. De staat en het koninklijk huis verliezen in hem een bekwaam en trouw dienaar.

Nadat het stoffelijk overschot herwaarts was gevoerd, werd het den 31sten, op eene plegtige wijze bijgezet in het familiegraf, op de begraafplaats »ter navolging" nabij Scheveningen.

Op denzelfden dag hebben Z. M. de koning, vergezeld van HD. zoon, den prins van Oranje, gekleed in uniform, bij mevr. de douairière Fagel, schoonzuster van den jongst overleden baron, een bezoek van rouwbeklag gebragt en aldus een blijk willen geven van HD. deelneming in het door de familie Fagel geleden verlies.

— Voor eenigen tijd hebben wij melding gemaakt van het overlijden van den generaal graaf de Perponcher Sedlinistski te Dresden, in den nacht van den 28sten op den 29sten November. Die Nederlandsche krijgsman, die te 's Gravenhage geboren is, voltooide te Utrecht zijne opvoeding ten huize van zijn oom, den graaf de Perponcher. Hij wijdde zich reeds vroegtijdig aan de dienst des vaderlands.

Met Fagel vertrok hij in 1814 van Scheveningen naar Engeland, om Willem I van daar naar het vaderland terug te voeren, dat de wederkomst van den telg van het beminde Huis van Oranje met zooveel gehechtheid en geestdrift te gemoet zag. Later streed hij bij Quatre Bras als generaal op uitnemende wijze en was hij een der veldoversten, die de overwinning van Waterloo, door zijn uitstekenden moed, op den eersten dag met geheel ongelijke krachten, op eigen verantwoordelijkheid, aangevangen strijd, mogten voorbereiden en mogelijk maken. Jaren lang was hij vervolgens belast met de waarneming van de belangen van Nederland te Berlijn; hij was meer den 20 jaar Nederlandsch gezant bij het hof van Pruissen, waar hij zich bijzonder geacht maakte, 't geen o. a. mogt blijken bij zijne begrafenis, die door den koning bevolen werd, dat met allen luister moest plaats hebben, alsof de afgestorven generaal in Pruiss. dienst ware geweest.

Door eene welwillende hand worden wij er aan herinnerd, dat deze uitstekende Nederlander, na den slag van Waterloo, van koning Frederik Willem van Pruissen, die bekend geworden was met het uitnemend gedrag van den generaal de Perponcher, den 18 Junij 1816 een eigenhandigen brief ontving, waarin Z. M., bij de toezending van de orde van den Rooden Adelaar I. klasse, hem te kennen gaf, dat hij niets beter wist om den bescheiden generaal een bewijs te geven van zijn dank voor het beleid en den moed door hem bij Quatre Bras aan den dag gelegd, dan hem op den eersten jaardag er van dien brief met de decoratie te zenden; — zekerlijk een buitengewoon en zeer te waarderen bewijs van dienst-erkenning van een Nederlandsch officier door een vreemden souverein.

— De zeildag van Zr. Ms. schroefcorvet *Prinses Amalia* bestemd naar Oost Indië, was bepaald op 18 Dec. Het état-major is dus zamengesteld: kapt. luit. ter zee comm. W. H. A. Wesselink; luit. ter zee 1ste kl. J. H. Beelaerts, 1ste offic.; luits. ter zee 2de kl. J. K. L. Gey van Pittius, G. F. Servatius, jhr. R. Tindal, J. M. L. A. P. Wirix, W. M. Visser, H. Dijserinck; offic. van adm. 2de kl. J. Boom; klerken J. F. J. van Son en W. C. Lenting; offic. van gez. 2de kl. J. P. Idenburg, offic. van gez. 3de kl. W. Littel. Bovenrol: offic. van gez. 2de kl. J. G. Arend en F. J. G. A. Smeets; offic. van gez. 3de kl. jhr. M. C. F. J. de Rotte.

— Op 21 December zijn ingescheept, een detachement, sterk 150 onder-officieren en manschappen, aan boord van het schip *Prins Maurits*, gezagvoerder J. J. Bart, onder bevel van den 1sten luit. van het regim. grenadiers en jagers H. M. F. Landelot, medegeleiders de 2de luits. der infanterie J. H. van Roijen en G. S. C. Klerk benevens den officier van gezondheid 3 kl. P. J. A. van Dura, bestemd naar O. Ind. Gemelde detachementscommandt zal, na volbragte commissie, naar Nederland terugkeeren.

— Bij gelegenheid van een in de *Oude Doelen* te 's Hage plaats gehad hebbend diner, is namens de ingezetenen van Rembang (Oost-Indië), door den baron Dibbets, aan den resident G. C. Schonk, op eene plegtige wijze overhandigd, een fraai bewerkte gouden beker, waarbij zinnebeeldig zijn voorgesteld de *Regtvaardigheid*, de *Wijsheid* de *Mildheid* en de *Viendschap*, en zulks uit erkentelijkheid, bij het herdenken van zijn bestuur te Rembang, in de jaren 1854—1856.

— Het gouvernement heeft voor O. I. eene oproeping gedaan, om zes jongelieden van den vierden onderwijzersrang en tusschen de 16 en 18 jaren oud, om onderwijs te geven in de laagste klassen der gouvernementsscholen.

De voordeelen zijn: eene bezoldiging van *f* 75 's maands, zonder meer, ingaande met den dag van ontscheping te Batavia, vrij transport derwaarts en eene gratificatie van *f* 400 voor uitrusting.

— Ten behoeve der slagtoffers van de rampen, die het eiland Groot Sangir, in Nederlandsch Indië, hebben getroffen, is bij het departement van kolonien ontvangen, door tusschenkomst van heeren commissarissen des konings in de provincien Zeeland *f* 344.50, Noordholland *f* 39.71½, Groningen *f* 127.62, Gelderland *f* 20, van iemand te Zutphen *f* 3.96, in de bus, geplaatst in het locaal van het departement van kolonien *f* 0.04; met de vorige vermelde giften te zamen *f* 3,595.43.

— In den nacht van 30 op 31 December, heeft op de hoeve van den landman P. van Santen, onder Berkel, een hevige brand gewoed. Het schijnt dat deze ramp niet alleen aan kwaadwilligheid moet worden toegeschreven, maar dat er zelfs vreeselijke omstandigheden aan zijn voorafgegaan.

Ofschoon wij voor hetgeen deswege wordt verhaald niet kunnen instaan, schijnt daaruit echter te blijken, dat bovengenoemde landman, na zich ter rust begeven te hebben, in den voornacht werd gewekt door eene vrouw, die zeide hem een brief van een zijner bloedverwanten te Voorburg te moeten bezorgen. Na de deur geopend en den brief in ontvang genomen te hebben, vroeg gemelde vrouw om dien nacht op de hoeve te mogen doorbrengen, daar het te laat was, om haren weg te vervolgen. Dit haar door den landman geweigerd zijnde, vroeg zij hem, haar dan ten minste den weg te wijzen naar een ander nabijliggend dorp. Met welwillendheid gaf hij hieraan toe en begaf zich met de vrouw op weg; dit was naauwelijks geschied of er kwamen vier mannen te voorschijn, die dadelijk op van Santen aanvielen, hem handen en voeten bij elkander bonden en zoo op een mestvaalt wiepen, met de verschrikkelijke aankondiging, dat zij nu zijn boedel in den brand gingen steken. Op zijn hulpgeschrei, moet, altijd naar hetzelfde relaas, dezelfde vrouw, die hij den weg zou wijzen, hem een mes op den keel gehouden en zich niet eer verwijderd hebben, voor de woning werkelijk in lichte laaije vlam stond. De knechts, die in de woning sliepen, door de vlammen gewekt, moeten den eenigen trap, waarmede zij zich naar beneden konden begeven, weggenomen gevonden hebben. Zij lieten zich echter op de best mogelijke wijze naar beneden zakken, en kwamen gelukkig nog tijdig genoeg, om de vrouw en kinderen van den boer aan de woede van het vuur te ontrukken, en vervolgens hun meester uit zijne boeijen te verlossen. De woning is geheel in de asch gelegd, waarbij 6 kalfkoeijen, 5 schotten, 3 vaarzen, 1 stier, 2 paarden, 1 ezel, al het mobilair en de ingezamelde veldvruchten eene prooi der vlammen werden.

Dat de bevoegde magt zich deze zaak reeds heeft aangetrokken, spreekt van zelf; van de mededeeling der geruchten, die nopens de vermoedelijke daders in omloop zijn, onthouden wij ons vooralsnog.

Vreemd is het dat van Santen, toen men het ongeluk kon overzien, vermist werd.

— Den 14den December had te 's Hage de plegtige inwijding der Willemskerk plaats, twee eeuwen nadat dezelfde plegtigheid werd gevierd in de Nieuwe kerk. Vóór de feestredenaar den kansel beklom, was eene overgroote schare reeds kerkwaarts gestroomd en had grootendeels in het schip der kerk en op de ruime gaanderijen eene goede zitplaats gevonden. Onder het gezang der schaar beklom ds. Oort den kansel en, na hartelijke welkomstgroete aan de gemeente te dier plaatse voor het eerst vergaderd, riep hij haar, na het zingen van Gez. 91: 2, tot het plegtig gebed op der toewijding van het kerkgebouw aan den Koning der koningen. Onmiddellijk daarna hief de gemeente de regelen van Ps. 33: 2*a*, 1*b* en »aan, nu voor het eerst harmonisch begeleid door de dreunende klanken van het orgel. De tekst van den leeraar was uit het eerste boek der Koningen 8: 29*a*. De bede eens konings bij de inwijding van een heiligdom, door hem aan zijn volk gegeven eene *rijke*, *gepaste*, *ernstige bede* bij de heiliging van dit bedehuis. Bij ieder dezer oogpunten werd de aandacht der hoorders bepaald op eene wijze, die getuigde van 's leeraars warm gevoel en welsprekendheid. De aanspraken aan 's konings raadslieden, aan

de kerkvoogden, enz. verhoogden de feestelijke stemming der gemeente

— Men verneemt dat dezer dagen bij het gemeentebestuur te Franeker een in het Latijn geschreven brief van een der protestantsche (hervormde) superintendenten in Hongarije ontvangen is, onderzoek doende of aldaar nog dezelfde gelegenheid bestaat voor de kostelooze theologische studiën, waarvan in vroegere jaren, tijdens den bloei der Franeker akademie, zoo velen gebruik maakten.

Harderwijk, 8 December. Den 18den dezer zal van hier vertrekken, om op den 20sten daaraan volgende ver te gaan aan boord van het schip *de Walvisch*, gezagvoerder F. Schut, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar Oost Indië, een detachement, sterk 140 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 2den luitenant H. E. L. Prins, mede geleiders de 2de luitenants J. G. D. Oberschorfheide en F. W. Meijer.

Wageningen, 7 December. Als waarschuwend voorbeeld tegen het gebruik en misbruik van sterken drank moge dienen, dat zich eergisteren avond in zeer beschonken toestand bij een zijner kennissen alhier vervoegde, de gepensioneerde matroos van 's lands marine, Thomas Gerritsen. Buiten staat om naar zijn kosthuis terug te keeren, werd hem welwillend een leger gespreid, waarop den volgenden morgen de dronkaard werd dood gevonden.

ENGELAND.

Londen, 2 December ll. Eene week geleden is hier een stoomschip van stapel gelaten, bestemd voor den Keizer van Japan.

— Aangaande de verschrikkelijke schipbreuk van het Fransche stoomschip *le Lyonnais*, kapt. de Vaix, verneemt men nog de volgende bijzonderheden. In den nacht van 2 Nov., daags na zijn vertrek, werd de *Lyonnais*, die nagenoeg 150 passagiers en schepelingen, benevens 20,000 doll. en verdere lading aan boord had, door een onbekend schip aangevaren met zoodanige kracht, dat de *Lyonnais* weldra in zinkenden staat verkeerde en de opvarenden zich in de zes booten, alsmede op een in der haast zaamgesteld vlot begaven. Nadat men nog eenige uren bij het wrak was gebleven, dat alstoen in de diepte verdween en ook niets verder van het vreemde vaartuig had ontwaard, besloot men te trachten den wal te bereiken, waarin tot op 17 Nov. slechts eene der booten met 16 personen was geslaagd, die door het Bremer schip *Elise* werden opgenomen en liefderijk verzorgd. Het lot der overige ongelukkigen is niet met zekerheid bekend. De agenten van de *Lyonnais* hadden een stoomvaartuig uitgezonden, om de vermiste booten op te sporen.

— Het berigt van het afbreken der diplomatische betrekkingen tusschen Engeland en de republiek Nieuw Grenada, heeft zich volkomen bevestigd. Het is zeker, dat de zaakgelastigde van Groot-Brittannie te Bogota, krachtens vroeger ontvangen instructien, oogenblikkelijk het bij Jamaica liggende escader heeft ontboden, om in de wateren van Nieuw Grenada te verschijnen. Volgens den *Standard* houden die instructien in, dat de havens van Nieuw Grenada moeten worden geblokkeerd.

— Een te Bombay gevestigd Perzisch koopman, met name sir Jamsetjee Jejeebhoy, heeft aan den jongst afgetreden lord mayor van Londen eene som van 5000 £ gezonden, bestemd voor de noodlijdenden door overstroomingen in Frankrijk.

— Nabij Glasgow is dezer dagen een stoomvaartuig van geheel nieuwe bouworde te water gelaten, hebbende een groot rad onder in het midden der boot en een zeer klein aan den boeg; de vervaardiger gelooft door dezen bouwtrant vele voordeelen, inzonderheid meerdere ruimte boven de tot dusver in gebruik zijnde stoomschepen te zullen verkrijgen.

FRANKRIJK.

Het gewigtigste feit, dat in Frankrijk sedert onze vorige voorviel is van een zeer treurigen aard. De algemeen geachte aartsbisschop van Parijs, monseigneur Sibour, is namelijk op 4 Januarij in de kerk Saint-Etienne du-Mont te Parijs, vermoord.

Dien dag zou de aartsbisschop in genoemde kerk een aanvang maken met de kerkelijke ceremoniën, die aldaar gedurende de negendaagsche gebeden van St. Geneviève plaats hebben en verliet daartoe ten 4½ ure het koor, om zich naar de sacristy te begeven, toen een man plotseling op hem toevloog, die, met de linkerhand het opperkleed van den aartsbisschop ter zijde scheurende, hem met de regterhand een groot Catalaansch mes in de borst stiet, onder den uitroep: Weg met de Godinnen! De prelaat wankelde; men schoot toe en ondersteunde hem; eenige doffe klaagtoonen ontsnapten zijne borst; men droeg hem naar de sacristy, doch men bragt daar niets anders over dan een lijk.

De moordenaar is een priester, die met de grootste koelbloedigheid en met het van bloed druipende mes in de hand, zijn slagtoffer met een gelaat had zien ineenzakken, waarop eene duivelachtige vreugde zigtbaar was. Die priester behoorde tot een der Parijsche parochiën. Zijn gedrag was van dien aard, dat hij reeds herhaaldelijk in de uitoefening zijner bediening werd geschorst. Bij een proces, dat onlangs te Melun werd gevoerd tegen eene vrouw die haren man vergiftigde, trok hij dermate voor die vrouw partij, dat hij, toen zij tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld was, zelfs zóó ver ging van eene brochure uit te geven, waarin de regtbank op ergerlijke wijze aan de kaak werd gesteld. Die brochure werd in beslag genomen en hij zelf andermaal in zijn ambt geschorst door de kerkelijke overheid. Die interdictie verhoogde de opgewonden stemming van den priester en leidde hem tot het misdadig besluit, om den aartsbisschop te vermoorden. Nadat zijn doel maar al te goed geslaagd was, werd hij onmiddelijk in hechtenis genomen. Bij zijn eerste verhoor vroeg men hem, of hij den aartsbisschop een of meer steken had toegebragt: »Slechts één steek, zeide hij, want ik stak hem mijn mes in het hart en wist toen dat de dood moest volgen.'' — Gevraagd, waarom hij bij het toespringen op den aartsbisschop uitgeroepen had *á bas les Déesses*, antwoordde hij, dat hij daardoor nogmaals en openlijk heeft willen protesteren tegen zekere indertijd door het concilium te Rome genomen beslissing. Gevraagd eindelijk, waarom hij den moord bedreef, gaf hij ten antwoord, dat hij zich wilde wreken wegens de over hem uitgesproken interdictie, daar men hem gelijktijdig had te kennen gegeven, dat die interdictie niet meer zou worden opgeheven.

Gelijk altijd in soortgelijke gevallen beweert en gelooft men nu reeds, dat de moordenaar, die den naam van Vergès draagt, aan verstandsverbijstering lijdt. Toen het verhoor door den regter van instructie afgeloopen was, onderging Vergès nog een tweede verhoor, dat door den keizerlijken procureur en den prefect van policie werd afgenomen. Toen eerst verloor de moordenaar zijne koelbloedigheid en biggelden hem eenige tranen langs de wangen. Vergès is een man van een niet ongunstig voorkomen; hij is nauwelijks 30 jaren oud.''

De *Moniteur*, hetzelfde berigt mededeelende, zegt, dat het tot de onmogelijkheden behoort, om den diepen indruk en de droefenis te beschrijven, die deze gebeurtenis te Parijs verwekte.

— Mgr. Marie Dominique Auguste Sibour, de aartsbisschop van Parijs, werd den 4 April 1792 te Saint-Paul Trois-Chateaux, in de diocesse van Valence geboren en zoude dus over drie maanden zijn 65ste jaar bereikt hebben.

Den 30sten September 1839 tot bisschop van Digne benoemd, werd hij den 25sten Februarij gewijd. Zijne deugden, zijn geldzaam talent als administrateur, redenaar en schrijver vestigden de keuze der regering op hem voor het aartsbisdom van Parijs, toen mgr. Affre, op de barricades in den faubourg Saint-Antoine, tijdens den opstand van Junij 1848, viel; hij werd den 10den Augustus 1848 tot die betrekking benoemd.

Aangaande den moordenaar verneemt men nog, dat hij in de gevangenis gebragt zijnde, eten verlangde, zeggende, dat hij sedert den morgen gevast had, omdat hij niet wilde dat zijne hand beefde.

In antwoord op de tot hem gerigte vragen over zijne misdaad, hield hij niet op dreigende woorden te uiten, onder andere zeggende: »Dit is het einde niet!''

Vergès is van Neuilly geboortig, waar zijn vader nog woont.

— Men heeft gezegd, dat de handelingen van de tegenwoordige Parijsche conferentie slechts in één protocol zouden worden opgenomen. Thans schrijft men uit Parijs, dat men op dit besluit teruggekomen is en dat er twee zullen worden opgemaakt, namelijk van beide de zittingen een. De *Moniteur*, zoo voegt men er bij, zal eerstdaags beide documenten in zijne kolommen opnemen.

— Een brief uit Parijs meldt bepaaldelijk, dat de Fransche regering besloten heeft Otaheite te abandonneren. Het protectoraat over dien staat moet, naar men zegt, veel kosten en niets geven.

Marsaille, 9 Jan. Granen zijn alhier gevraagd voor Spanje. De Birmannische ambassade, die van Parijs alhier was aangekomen, is vertrokken. De Perzische gezant Feruck-Khan wordt morgen alhier verwacht; eene schitterende ontvangst wordt hem voorbereid.

— Voor eenige maanden heeft de Hr. A. Dumas eene geregtelijke vervolging ingesteld tegen het dagblad *le Siècle*. Thans wordt door de dagbladen een verslag van dit proces gegeven, waaruit blijkt, dat de *Siècle* en de HH. M. Levy, in den tijd van 5 jaren, 265 deelen van de werken van Dumas uitgegeven hebben, zegge 265 deelen! Daarbij zinkt Voltaire in het niet. Inmiddels blijft de Hr. Dumas voorschrijven. Van deze 265 eischt hij nog betaling voor 90 deelen en wel het nietig sommetje van 786,345 fr!

— Bij den sneeuwval in de Alpen van Dauphiné hebben op sommige plaatsen beeren bezoeken in de vlakten gegeven. Bij Annecy werd zulk een brommer geveld, die niet minder dan 340 pond woog en van zijn snoet tot de achterpooten 7 voet lang was. Het vleesch werd door een slagter gekocht en tegen 3 francs het kilo weder verkocht.

— In den *Moniteur* wordt, naar aanleiding van berigten uit Jeruzalem, de dagteekening voerende van 8 Nov., medegedeeld, dat de firman en de brief van den groot-vizier, waarbij aan Frankrijk worden afgestaan de gronden der oude kerk van St. Anna, op 28 Oct. daar ter stede ontvangen zijn. Drie dagen daarna, zijnde op Allerheiligen, 1 Nov., heeft de Fransche consul, vergezeld door Kiamil-Pacha, den gouverneur van Jeruzalem, en al de Turksche Christelijke overheden van het gewest, zich begeven naar die plaats, en plegtig verklaard, dat hij, in naam van den Keizer van Frankrijk, dien grond overnam; dat de bouwvallige kerk zou worden hersteld en aan de Christelijke eeredienst teruggegeven. Daarop zijn de sleutels van de heilige plaats aan den vertegenwoordiger van Frankrijk openlijk ter hand gesteld. De consul heeft het terrein, terstond nadat de plegtigheid was afgeloopen, doen afsluiten.

Zoo als men weet, zijn de eischen van Frankrijk, in verband met de regten en voorregten der Latijnsche Christenen, waartoe behoort het bezit der H. plaatsen, de eerste aanleiding geweest tot vorderingen van de zijde van Rusland, welke de ernstige verwikkelingen hebben doen ontstaan, die ten laatste den bloedigen oorlog in de Levant ten gevolge hebben gehad. Rusland heeft zijn doel niet bereikt. Als men nagaat, dat Keizer Napoleon van den beginne af het Fransche leger en de zeemagt onder de onmiddellijke bescherming der H. Maagd heeft gesteld, dat kort voor het sluiten van den vrede het leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis is afgekondigd, dat de kerk van St. Anna nog onlangs door de ultramontaansche organen is voorgedragen als gebouwd op de plaats, waar de geheimenis is volbragt; dat dezelfde organen steeds hebben volgehouden, dat, zoo lang de Kerk niet tevreden was met den uitslag van den krijg, de vrede niet tot stand zou komen, dan zal men wel waarschijnlijk moeten erkennen, dat het te Jeruzalem op 1 Nov. voorgevallene eene belangrijke beteekenis kan hebben, en Frankrijk in elk geval toont, dat het een zedelijk overwigt heeft behaald, welks gevolgen in den Levant zich gewisselijk vroeg of laat zullen doen gevoelen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 8 December. De togt van het zeilfregat *Novara* rondom de wereld zal tegen het einde van Februarij ondernomen worden. Het doel is zuiver wetenschappelijk; de kapitein v. Wullersdorf-Urbain, voormalig directeur van de sterrewacht te Venetie, zal het bevel voeren en 3 natuurkundigen, 3 geneeskundigen en 1 schilder zullen den togt mede maken; de bemanning bestaat uit 360 man, de wapening uit 44 kanonnen.

— De uit den opstand te Praag in 1848 bekende staatkundige uitgewekene Maï, op wien zware verdenking rustte, dat hij het is geweest, die destijds de Prinses Windischgrätz aan de zijde haars gemaals doodschoot, kwam onlangs, van een Engelsche pas voorzien, uit Londen over Constantinopel te Belgrado aan. Hij meldde zich den 22sten Nov. bij onzen consul-generaal aan, met het verzoek, om hem amnestie en vrijen terugkeer naar zijn vaderland toe te staan. Zijn verzoek kon echter niet ingewilligd worden, maar hij werd in het hotel van gezegden consul in hechtenis genomen en naar Oostenrijk vervoerd; deze maatregel werd met volkomene overeenstemming van den Engelschen consul-generaal voltrokken.

— In het dagblad *le Nord* leest men eene uit Petersburg aan dat blad gerigte particuliere correspondentie, waarin de zonderlinge omstandigheid voorkomt, dat het nummer van *le Nord* van 30 Oct. jl. door de Russische regering is *verboden* geworden. Dat nummer behelst, onder anderen, het eerste berigt van den Engelschen *Morning-Post*, het bekende orgaan van Lord Palmerston, dat de Oostenrijksche krijgsmagt in de vorstendommen zal verblijven en de Engelsche vloot in de Zwarte Zee, omdat Rusland zich niet houdt aan ede voor hetzelve uit het tractaat van 30 Maart voortpruitende verpligtingen.

— Men spreekt van het bestaan van twee keizerlijke verordeningen, wier strekking en inhoud in Hongarije een gunstigen indruk zullen maken. Volgens de eene zal voortaan, bij het benoemen tot betrekkingen in dat land, zoo veel mogelijk het gedrag der mededingers in 1848 niet in aanmerking genomen worden; volgens de tweede zal, bij het vervullen der hoogste betrekkingen, bij voorkeur op burgerlijke personen acht geslagen worden. Buitendien bestaat in Hongarije algemeen eene gunstige stemming over het bestuur van den stedehouder aartshertog Albrecht; hij is zelfs populair, hetgeen bij de bestaande moeijelijkheden veel zegt.

— De orde van het Gulden Vlies telt op dit oogenblik 48, van Maria Theresia 126, van St. Stephan 110, van Leopold 1051, van de IJzeren Kroon 1952, van Frans Joseph 801, het Elizabeth Theresia-Kruis 21 leden. Het geheele aantal bezitters van Oostenrijksche orden bedraagt dus 4611, zoowel in- als buitenlanders.

— De *Revue de Berlin* bevat een artikel over de uitvinding van waschbaar papier, dat, bij de tegenwoordige schrijfmanie, uit een economisch oogpunt beschouwd, veel voordeel kan verschaffen. Dat artikel luidt als volgt:

Een onzer papierfabriekanten heeft een brevet genomen, voor eene door hem onlangs gedane uitvinding van waschbaar papier. Men schrijft daarop met een [illegible] inkt en [illegible] men vervolgens alles of een gedeelte der letters wil doen verdwijnen, wascht men het papier eenvoudig met gewoon water. Zoodra het droog is, kan er weder op worden geschreven, het papier op nieuw gewasschen en dit zoo dikwijls herhaald worden, als men slechts verlangt. Men zegt, dat zoodra deze kostbare uitvinding te Londen bekend is geworden, het Foreign-Office eene buitengewone groote bestelling van dat waschbaar papier heeft gedaan, in den kortst mogelijken tijd te leveren.

— Op dit oogenblik heerscht eene sterke spanning tusschen het Oostenrijksche cabinet en het Fransche. Terwijl vroeger de grootste vertrouwelijkheid bestond tusschen graaf Buol en den baron Bourqueney, bepaalt zich te betrekking tusschen beide diplomaten thans tot de gewone officiele bezoeken. De baron Bourqueney moet onlangs in een salon gezegd hebben, dat Oostenrijk zijne magt te hoog schatte. Alhier koestert men groot wantrouwen ten aanzien van Frankrijk; men verzekert, dat ons cabinet documenten in handen heeft, die zeer groote verlegenheid kunnen veroorzaken ten opzigte van de betrekking tusschen Frankrijk en Rusland.

RUSLAND.

De keizer heeft, den pauselijken nuncius, prins Chigi, de orde van den witten adelaar geschonken.

— Gedurende den oorlog was het, als veiligheids maatregel verboden, de in den ketting geklonken veroordeelden naar de vestingen te zenden. Zij werden uit dien hoofde naar Siberie verbannen, hetwelk hunne straf zeer verzwaarde. De keizer heeft dat bevel ingetrokken en het zenden naar de vestingen is hersteld.

— Een honderd acht en zestig bataillons van het staande leger, hebben St. George vaandels gekregen met het opschrift: »Voor de verdediging van Sebastopol in 1854 en 1855.'' Men kan daarnaar oordeelen, welk ontzaggelijk groot aantal troepen aan die verdediging heeft deel genomen.

— De nieuwe opperbevelhebber in den Caucasus, prins Bariasinski, is den 10 October te Astrakan aangekomen, alwaar hij met groote geestdrift, vooral door de matrozen, die aan het beleg van Sebastopol hebben deel genomen, en nu op de sterk vermeerderde vloot in de Caspische zee dienen, ontvangen is geworden. Na eenige dagen te Astrakan gebleven te zijn, heeft de prins zich op een stoomboot ingescheept en zich naar Petrorak, een klein fort benoorden Tarki, begeven, om van daar over den landweg Tiflis te bereiken. Die togt

— De oorlog heeft in Rusland eenige duizenden deserteurs achtergelaten, wier lot het Gouvernement alsnu bepaald heeft. Zij, die den eed van getrouwheid als onderdaan van het keizerrijk afleggen, kunnen blijven, mits zij zich, binnen een jaar, een staat of middel van bestaan aanschaffen. Des noods kunnen zij voor 25 jaren dienst nemen bij het leger of zich in de koloniën en dorpen der kroonboeren vestigen, indien deze daarin

bestemmen. De tot de Grieksche godsdienst overgegane Turken, die niet naar hun vaderland willen terugkeeren, verwerven dezelfde vrijheden en gunsten als de deserteurs en worden bovendien levenslang nog van alle belastingen vrijgesteld.

— Al de voor den oorlog opgeroepene Donkozakken, uitmakende 81 regimenten en 14 batterijen, keeren naar hunne haardsteden terug.

EGYPTE.

Volgens een berigt van Zr. Majesteits consul-generaal te Alexandrie, van 29 November jl., betreffende de doorgraving der landengte van Suez, is de Nederlandsche hoofdingenieur van den waterstaat, de heer Conrad, belast met het onderzoek der door de Egyptische ingenieurs voor 's hands afgebakende lijn, welke het zij- of zoetwater kanaal, hetwelk den Nijl met het hoofdkanaal moet verbinden, doorloopen zal, en zoude de heer Conrad binnen kort vertrekken, ten einde die baan op te nemen.

Het werk zoude krachtig worden doorgezet; 60 à 80,000 arbeiders zijn daartoe bestemd, en terwijl eenige honderden werklieden weldra met de voorbereidende werkzaamheden zullen aanvangen, rekent men dat de geheele arbeid binnen 5 à 6 maanden zal kunnen zijn voltooid.

De gereedschappen, waterwerken en andere benoodigdheden zijn reeds besteld, en ter verstrekking verdeeld onder Nederland, Frankrijk en Engeland. De ijzer- en sluiswerken zijn toevertrouwd aan de fabriek van de heeren P. van Vlissingen en Dudok van Heel te Amsterdam.

CHINA.

Een brief van de Chinesche grenzen geeft verslag van een verschrikkelijk voorval in het Hemelsche rijk.

De stad Yoo-tching, gelegen op omtrent 30 kilom, van Peking, is den 17den Aug. door eene aardbeving vernield, waarbij een zoon des Keizers het leven heeft verloren. Op den 14den en 15den deden zich in het zuiden der provicie Pe-tchi-li vrij hevige schokken gevoelen, die echter geene schade veroorzaakten, alleen bragten zij de gemoederen der zeer bijgeloovige Chinesche bevolking hevig in beweging. De dag van den 16den was rustig en niets deed vermoeden, dat de geesel zich andermaal zoude doen bemerken, toen op den 17den, omstreeks 3 ure des namiddags, eene verschrikkelijke schudding zich deed gevoelen, die de stad Yootching, wier bevolking omtrent 12,000 zielen bedraagt, benevens een tiental omliggende dorpen, schier geheel in puinhoopen verkeerde. Het natuurverschijnsel duurde twee minuten bijna zonder tusschenpoozen; de slingerende beweging ging naar alle kanten, beginnende van het oosten naar het westen en eindigende in het noorden. Het is onmogelijk een overzigt van de uitgestrektheid der ramp te verkrijgen, omdat de vreemdelingen niet in het binnenste des rijks mogen doordringen; maar de uitwerking moet ontzettend wezen, naardien de landstreek, over welke zij zich heeft uitgestrekt, eene der volkrijkste van China is. Tot omstreeks het midden den 16de eeuw zijn de aardbevingen in China menigvuldig geweest, doch sedert dat tijdstip hadden zij zich niet dan twee of driemaal doen bespeuren. De laatste, waarvan melding vindt gemaakt, is die van 1796, tijdens de regering van den Keizer Kia-King. Destijds werd de helft der stad Nanking verwoest en verdwenen 20,000 ingezetenen in den gapenden afgrond. In 1711 was de stad Shanghae door eene aardbeving vernield, die slechts enkele paleizen en tempels overeind liet. De stad Yootching, die in de vallei van Pe-ho is gebouwd, is gedurende het zomer-saizoen de verzamelplaats van al de voorname familien uit den omtrek, die aldaar de meer aangename lucht komen genieten. De Keizer Hien-Foung, die thans in het Hemelsche Rijk regeert, had in 1852 nabij Yoo-tching een geheel uit marmer en porcelein vervaardigd paleis doen oprigten, hetwelk als een wonder der kunst werd beschouwd. Dit schoone gebouw is ingestort en het schijnt te blijken, dat de jongste zoon des Keizers, Prins Taouk-long, die zich op het oogenblik der aardbeving daar binnen bevond, met den mandarijn dier provincie en de officieren van zijn huis, is omgekomen. Deze Prins werd voor zeer bekwaam gehouden; ook was bij de lieveling zijns vaders, die hem in 1854 had benoemd tot hoofd der letterkundige klasse. Deze klasse, bestaande uit omtrent 500,000 personen, vormt met de officieren van het keizerlijke huis en de hoogste bevelhebbers des legers den adel des lands. Ieder geletterde ontvangt dien titel eerst na het volbrengen eener groote plegtigheid, in bijzijn van eene tallooze volksmenigte. Hij heeft het regt, om op zijne muts een kleinen gouden, zilveren of glazen bal te dragen, al naar mate hij den eersten, tweeden of derden rang heeft verkregen. De geletterden alleen en de officieren des legers of van het huis des Keizers hebben het regt, om te dingen naar de openbare posten en naar den titel van mandarijn die van alle de hoogste is. De Prins Taouk-long had een jongeren broeder, die in 1852 insgelijks op noodlottige wijze het leven heeft verloren. Met zijn gouverneur en de twee officieren van zijn huis op de jagt zijnde, werd hij door een panter doodelijk gewond en overleed drie dagen daarna. Hij was nog slechts 11 jaren oud en moet een veelbelovende knaap geweest zijn. De geheele keizerlijke familie werd door dit noodlottig sterfgeval zeer gevoelig aangedaan. De gouverneur van den Prins werd schuldig verklaard aan onvoorzigtigheid, wegens het blootstellen van Z. Keizerl. H. aan zulk dreigend gevaar, en dien ten gevolge voor levenslang in eene ijzeren kooi nabij het graf van den Prins opgesloten. Zijne familie, die zeer magtig is, heeft herhaaldelijk aanzoek gedaan om voor hem gratie te verwerven, doch tot dus ver zonder goed gevolg.

Ingezonden Stukken.

Iets over den Guanomest.

De *Java-Bode* van 31 Januarij j.l. bood het ondervolgend resultaat aan van met Guano, op de fabriek Wonopringo, genomen proeven.

Het verslag dier proef toont, dat vroeger, zonder mest, per bouw werden verkregen 1700 bossen riet, inhoudende 16 000 kannen sap van 10° Beaumé, terwijl, door het gebruik van den guanomest, de opbrengst tot 2400 bossen riet steeg met 28 à 30,000, dus 29,000 kannen, sap van 9° Beaumé. Alzoo werd de belangrijke winst van 13 000 kannen sap per bouw door den guanomest verkregen.

Bijaldien wij ons echter, in het wezenlijk belang der suikerfabricatie de moeite geven, de als winst aangegeven verhoogde sapproductie nader te beschouwen, alsdan vinden wij dat het opgeleverde grootere volumen sap *niet* geheel eene voordeel aanbrengende toegenomen suikerproductie is geweest.

Zonder mest of verhoogde uitgave, werden genoten 16,000 kannen sap van 10° B., gevende op 100 - sap $18\frac{1}{2}$ suiker en $70\frac{3}{4}$ ℔ water, zoodat de opbrengst per bouw 2.970 suiker en 11,820 ℔ water bedroeg.

Met den guanomest steeg de productie tot 29,000 kannen sap à 9° B., houdende op 100 sap $16\frac{1}{2}$ suiker en $76\frac{3}{4}$ ℔ water, zoodat de productie van een bouw 4,785 suiker en $21,887^5$ ℔ water bedroeg.

De Guano leverde dus eene verhoogde productie van 1815 ℔ suiker per bouw, doch eene meerder te verkooken hoeveelheid water van 10 067 ℔. welke alsnu over elken bouw meer moest worden uitgedampt; hetgeen over 500 bouws $5\frac{1}{3}$ millioen ℔ water maakt. Alzoo moest voor elk ℔ suiker, door verhoogde uitgaaf verkregen, ruim $5\frac{1}{2}$ ℔ water meer verdampt worden.

Wij stellen de meerdere zorg, aan het bewerken van den grond besteed, het planten van het riet, het verplegen van het gewas — het was eene proef, waarvan men een gunstig resultaat te gemoet zag, — alsook den aankoop, het vervoer enz. van den guanomest, pro memorie.

Men was zoo voorzigtig, de proef slechts over een beperkt getal bouws te nemen. De fabriek bezat de middelen, om eene dusdanig vermeerderde massa water (sap) te verkooken, doch in het tegenovergestelde geval zoude het gevolg dier proeve geweest zijn, dat men een gedeelte van de aanplant op het veld had moeten laten.

Daar, waar voor de suikerfabricatie geen overvloed van goedkoope brandstof aanwezig is, waar de fabriek geene kookcapaciteit over heeft en eene vermeerderde suikerproductie niet onmiddelijk met een toenemend geldelijk inkomen gepaard gaat, daar vermeenen wij, dat den suikerfabricant moet aanbevolen worden, om, alvorens tot het gebruik van den guanomest over te gaan, in overweging te nemen, dat op vele grondsoorten, zonder het gebruik van mestspeciën en enkel door den grond eene betere evaporatie te geven en tot grootere diepte los te maken, door het riet een ruimer genot van lucht, wind en zon te schenken, hetzelve in die mate toeneemt en het sap rijker in suiker wordt, en dat hierdoor juist het gunstig tegenovergestelde van den guanomest zal verkregen worden, namelijk de rijkere en voordeeliger verhouding van de suikergehalte van het sap tegenover de waterhoeveelheid.

Bij het jaarlijks verwisselen der rietvelden, kan vooreerst de guanomest op de Guanoeilanden gelaten worden, tenzij van het beginsel werd uitgegaan, Java nog verder van houtgewas te ontdoen en, ten koste van den suikerfabricant, de beurs van den guano-handelaar te spekken.

De milde bodem van Java vraagt handenarbeid, ingerigt naar de van elders bekomen wenken en gegrond op met rijke belooning bekroonde proeven.

De schrale suikergehalte van het riet deed de suikerfabrieken in de residentie Bantam te niet gaan, terwijl eene rijkere suikerverhouding ze zoude behouden hebben,

In het welbegrepen belang der suikerfabricatie, verzoek ik UEd. het bovenstaande in uw geacht dagblad te willen opnemen, waarmede UEd. ten zeerste zal verpligten

UEd. Dv. Dienaar.
H. BERNARD.

CHERIBON, 7 *Februarij* 1857.

Scheepsberigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*	*Datum.*	*Agenten.*
Februarij	25	Nederlandsch	bark	Albrecht Beijling	G. L Muller	Singapore	19 Febr.	v. d. Burg Vriesendorp & co.
»	—	Nederl.Indisch	»	Maas Dennok	Hadjie Sahat	»	19 Jan.	D. N. Buys en co.
»	26	» »	»	Nawan Eljoesoer	J. C. Monteiro	Koba	22 Febr.	B. J. Jacobs,
»	—	Nederlandsch	»	Economist	S. C. J. Olivier	van de west		E. Moormann en co.
»	—	»	»	Jan Pieterz. Koen	J. Verloop	Liverpool		C. Bahre en G. Kinder.
»	—	»	»	Vrije Handel		Rotterdam		Landberg Bezoet de Bie en co
»	—	Deensch	»	Camilla		Melbourn		Metzendorff Wilmans en co.
»	—	Engelsch	»	Bleiß		Sydney		
»	27	Nederlandsch	»	Louisa Jacoba Johanna		Rotterdam		

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Febr.	25	Nederlandsch	schip	Ysel	A. Visser	Soerabaya.
»	26	Nederl Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	J Prins	Samar. en Soerabaya.
»	—	Nederlandsch	bark	Factorij	S Jansen	Soerabaya.
»	—	Brem	schip	Johanna Wilhelmine	K. Rgeter	»
»	26	Nederlandsch	bark	Noordster.	J. Luteyn	Nederland.
»	—	»	»	Christiaan Huygens	J. Mulder	Samarang en Soerabaya.
»	—	Nederl.Indisch	»	Cheribon Packet	W. F. Massingham	Soerabaya.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag			*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch		schip	Ouderkerk a/d. Amstel *	Kramer	Rotterdam	S. Kopersmit en co.
»		bark	Ida Elisabeth *	H Kramer	China	»
»		»	Twee Jeanes	Noordziek		»
»		»	Calypso *	Noller		»
»		»	Adele	Jaski	Soerabaya	Hager en Schuurman.
»		»	Schouwen *	Kroll		Maclaine, Watson en co.
»		schoen.	Mariane *	R. S Tjebbes		Van der Burg, Vriesendorp en co.
»		bark	Provincie Drenthe *	H. Beckering	Soerabaya.	»
»		»	President van Buren *	D. Visser		»
»		»	Albrecht Beijling *	G. L Muller		»
»		»	Bezoekie *	J. H. Lammerts v. Bueren.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
»		schip	Admiraal van Kinsbergen	Bouman		G. Suermondt en co.
»		schip	Soerabaya	M. A. Swarts	Rotterdam	»
»		»	Sophia Koningin der Nederlanden *	Klein.		»
»		bark	Guurtje en Maria *	T. J Boursewels		de Weerdt, Ruyl en co.
»		»	Paul Johan	Hulsinga.		»
»		»	Petronella Catharina *	T. Hagen	Samarang.	»
»		schip	Loevestein	Bödeker	Nederland	»
»		bark	Margaretha Johanna *	J. B Roluffs	Nederland.	Paine, Stricker en co.
»		»	Hercules	J. F. Detering.	Nederland.	»
»		»	Vrije Handel			Landberg, Bezoet de Bie & co.
»		brik	Jan Pieterz Koen *	J Verloop	Soerabaya.	C Bahre en G. Kinder.
»		bark	Economist	S. C. J. Olivier		E Moormann en co.
Nederl.Indisch		»	Rachmanie *	Said Aboebakar	Samarang	D N Buys en co.
»	»	»	Jenoer	Said Moh. bin Alie	»	»
»	»	bark	Atiat Tulbarie *	Sech Baheman.	»	»
»	»	»	Hannah *	Hadjie Moh. Kassin		»
»	»	»	Nawan Eljoesoer *	S. C Monteiro		»
»	»	»	Maas Dennok	Hadjie Sahat.		»
»	»	brik	Noorfol	Sech Bagoei	Singapore,	B J. Jacobs.
»	»	brik	Aliatool Rachman *	Sech Bafadel	Soerabaya	»
»	»	schip	Al Osmanie *	Said Segaf	Banka.	»
»	»	schoen	Resgil Hair *	Sech bin Osman	Samarang en Soerabaya	»
»	»	bark	Yoeserin *	Sech Abdulkadir		»
Engelsch		schip	Loch Lomond *	W. Rowley.	Singapore.	Maclaine, Watson en co.
»		»	Gipsey *	A. Bolton		»
»		brik	Weraff. *			D. N. Buys en co.
Amerikaansch		schoen.	Curlew *	J Gregory		Paine, Stricker en co.
Zweedsch		schip	Triton *	Orling	Zweden	Metzendorff, Wilmans en co.
Peru		schip	Inca *	Pederien		Paine, Stricker en co.
Brem		bark	Bettij	G. F. Bellstedt		E. Moormann en co.
Hamburgsch		»	Amisia	T. Arends		Metzendorff, Wilmans en co.
Port		brik	Lidador *	Olievieru		de Weerdt, Ruyl en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Panaroekan.*

Datum		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Febr.	13	N. I.	schoener Sophia	Siendoe Jaya.	Sumanap.

Vertrokken schepen van *Panaroekan.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Febr.	14	N I	schoen Sophia	Siendoe Jaya.	Sumanap.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Febr.	17	N. I.	bark Tian Taij,	Liem Pik Ie.	Samarang.
»	—	Fr.	schip Saint Louis.	F. P. Bernier.	Batavia.
»	18	N. I.	schoen. Noert Saleh	Abdul Manan.	Kostee.
»	—	Bal	brik Fair Barbedjan	F. M. Graig.	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	
Febr.	19	Fr.	bark Suzanne	C. Boucande	[illegible]
»	—	N. I.	stooms. Palembang	Roosboom	[illegible]

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten
Nederlandsch .	Jeannette	Verhoeven	Hongkong	Fraser Eaton en co.
Engelsch . .	Emma	Griffin	Bombay (Eiland)	Adam en co.
Nederl Indisch	Josdul Barie	S S b A Segaf .	Tern. en Banjarmasing . .	Gezagvoerder
» »	Attaief	Sech bin Baäsin . .	Sing en Muntok	»
» »	Fathool Mana	Sech Awal Bahannan	Amboina en Sumanap . .	»
Nederlandsch .	Rabenhaupt	Ruhl	Tjilatjap	Schimmelpenninck en co.
Nederl.Indisch	Faulke Nassar	Sech Smeer. . . .	Banjermassing	Gezagvoerder.
Nederlandsch .	Johanna en Geertruida	Flens	Nederland	Fraser Eaton en co.
Fransch . .	Louis Cezard	A. Anger	Nantes	» » » »
»	Saint Louis	Bernier	»	» » » »
»	Chandernagor	Situs	»	» » » »
»	Suez	Ertaud	»	» » » »
Hamburgsch .	Geminie	Hanschildt	ter bevrachting aangeboden .	P. Kervel en co.
Deensch . .	Swendborg	Jörgensen	Nederland	Adam en co.
Engelsch . .	Charlotte Ann	Young	»	» » »
»	Enchantress	Ballingal	»	» » »
Belgisch . .	Fair Barbadian	Craig.	Amsterdam	» » »
Nederlandsch .	Willem Barendsz	C. Jaski	Nederland	Schimmelpenninck en co.
Zweedsch . .	Stockholm	van Sydow. . . .	Zweden	Wm. Mathieu en co.
Nederlandsch .	Kommissaris des Konings van der Heim.	A van Hoogenstraten.	ter bevrachting	van Leeuwen en co.
» .	Watergeus	W. H. Kramer . .	Nederland	Ruyl Cramer en co.
»	Vlaardingen	M. S van Dusseldorp.	»	» » » »
Nederl.Indisch	Goansien	Gotingbo	Riouw en Grissee	Go Ngo Tien.

Aangekemen schepen te *Indramayoe*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Febr. 16	N. I	brik Tartar	Tan Ingok .	Pekalongan.

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr. 19	N. I.	brik Tartar	Tan Ingok .	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 16	N. I.	bark Fulkul Hair .	Sech Sewek . .	ter, uit zee.
» 17	»	schoen. Kim Soenhoat .	Kemaas Hazan	»
» 18	»	bark Almansoor . . .	Said Djen. .	Batavia.
» 20	»	schoen. Bientang Tiga .	Tjea Isoeij. .	ter uit zee.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 16	N. I.	bark Anoear Salim . .	Said Salim. .	Tagal.
» 18	»	» Marzoek . . .	Sech Jakoep .	»
» 21	»	» Fulkul Hair . .	Sech Bildjon .	Batavia.

Aangekonnen schepen te *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der chepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 16	N. I.	brik Soeijgoan . . .	Tio Tingkiat .	Cheribon.
» 20	»	bark Anoer Salim . .	Said Salim .	»
» —	»	» Marzoek . . .	Sech Joekoep.	»

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 20	N I.	brik Soeijgoan. . . .	Tio Tingkiat .	Rembang.

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 16	N. I.	bark Batavia	Said Alhadat .	Cheribon.
» 20	Ned.	schip Zwarte Zwaan . .	S. Stikkel . .	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 12	N I.	kotter Paulina . . .	Pa Ardie . .	Soerabaya.
» 14	»	» Krabbe	Mardam . .	»
» 16	»	schoen. Katjong . . .	Saka. . . .	»

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 14	N. I.	kotter Paulina . . .	Pa Ardie . .	Soerabaya.
» —	»	» Krabbe	Mardam . .	»
» —	»	» Little Tot . . .	Katjong . .	»
» 18	»	kotter Mad Mira. . .	Maimin. . .	»

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 11	N. I.	schoen Fotaliem . . .	Said Satrie. .	Grissee.
» 14	Ned.	bark Carolina. . . .	J. C Kruijmel	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 10	N. I.	schooner Sophia . . .	Siendoe Jaya .	Pasoeroean.
» 11	»	» Maria	Pa Sakarsa .	Balie.
» 12	»	» Fathool Haer . .	Said Molahilla.	Bima.

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 13	Ned.	schip [illegible] . . .	Wap	Batavia.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.
van den 25 *tot en met den* 26 *Februarij* 1857.

Met het N. I. stoomsch. *Palembang*, kapt *H. J Roseboom*, de heeren *van Bloemen Waanders* en *echtgenoot. Schimmelpenninck, van Veenendaal, van Geen, Habets. Heijneke, Essers, Slingerlandt, van der Elst, Weber*, en *Z. M. troepen*, van *Soerabaija*.

Met de Ned. bark *Petronella Catharina*, kapt. *T. Hagen*, de heeren *van Dorp, Schoemaker, Wilmes, van der Linden* en *familie*, en mejufvr *Verhoef*, van *Amsterdam*

Met de Ned. bark *Albrecht Beijling*, kapt *G. L Muller*, de heer *H. Danielsberg*, van *Singapore*.

Met de N. I. bark *Nawan Eljoesoer*, kapt. *J. C. Monteiro*, mevr *Dumon* en *kinderen* van *Koba*

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA
van den 24 *tot en met den* 26 *Februarij* 1857

Met de Ned. bark *Sara Eleonora*, kapt. *D Schuijmer*, de heeren *D. J K Pietermaat* en *familie*, Mevr. de wed *Pietermaat* en *dochter*, en Mevr. *M. C. Morees*, naar *Samarang*

Met het N. I. stoomsch. *Soerabaija* kapt. *F van de Pol*, met *Z. M. troepen*, naar *Padang*

Met het N. I. stoomsch. *Palembang*, kapt *H. J. Roseboom*, met *Z. M troepen*, naar *Soerabaya*

Met het Brem. schip *Johanna Wilhelmine*, kapt. *H. Klockgieter*, de heer *Walkelm* en *Wurfelman* naar *Soerabaya*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 18 *tot en met den* 23 *Februarij* 1857.

AANVOER.

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Achmat.

95 pic. zw. peper. 8 do. harst. 38 do. gomelastiek. 92 pic. dammer. 1 pic. witte peper. *Tan Bothsan.*

Van de Lampongs per praauw Djoeroepia gez, Djalal.

80 pic. zw. peper. *Gezagv.*

Van Hamburg per ned. schip *Paul Johan*, gez. Hulsinga. agt. de Weerdt Ruyl en co.

3 ks. meubelen. 3 do. doeken. 1 do. woll. doeken. *Moormann en co.*
1 stoel. 1 do. knoopen. 1 do. leder. *Busing Schröder en co.*
4 ks. lucifers. 27 do. kramerijen. 22 coll. verfwaren. 2 do. zeep. 38 coll. verfwaren. 4 do. lucifers. 17 do. kramerijen. *Metzendorff Wilmans en co.*
12 kn. manufact. 5 do. houtwerken. 4 bn. woll. goederen. *Pandel en Stiehaus.*
10 ks. manufact. 30 do. lucifers. *Tolken Voget en co.*
4919 ps. vloersteenen. 6 kn. leder. 30 do. meubelen. 25 do. wijn. 9 kn. glaswerk. 4 do. schilderijen. 4 do. spiegels. 3 bn. manufacturen. 2 ks. manufact. 48 do. kramerijen. 4 do. ijzerwerk. 5 ks. aardewerk. 17 do. lederwerk. 11 do. kramerijen. 3 do. linnen. 4 ks. piano-stoelen. 1 do. piano. 17 ps. koopmanschapp. *Andreas en co.*
3 kn. knoopen. 20 do. spiegels. 30 vn. wijn. 2 ks. gouddraad. 170 coll. glaswerk. 55 ks. parfumerien. 18 coll. manufact. 18 do. ijzerwerk. *Bahre en Kinder.*

Van de Lampongs per praauw Schuit gez. Kalim.

107 pic. gomelastiek. 1 do. witte peper. *Hoakok.*
7 do. dammer. *Natjin.*

Van Bandjermassing per schip *Beggelhair*, gez. Sech Hoesin bin Osman.

236 pic. rotting. 600 ps. kadjang matten. *Sech Abubakar Assabidie.*
360000 ℔ steenkolen. *Gouvernement.*

Van China per Hamb. schip *Amalia*, gez. Arends agent. Metzendorff Wilmans en co.

1900 pic. visch. 382 zakk. suiker. 200 ps. kwalies. 1400 stell. do.

Van Padang per ned. ind. schip *Atiattoel Barie*, gez. Sech Oembarat bin Bageman.

[illegible]
340 pic. rotting. *Said Aloewie Sehap.*
120 pic. benzoin. *Maclaine Watson en co.*
16 pic. was. *Lim Hoa.*
357 48/100 pic. koffij. 6 do. foelie. *Kopersmit en co.*
11 pic. benzoin. *Tjia Kiokbie.*
19 89/100 pic. sago. *de Weerdt Ruyl en co.*
120 pic. rijst. 19 do. gutta percha. 20 do. rotting. 41 thails stofgoud. *Pandita Osman.*
300 ps. koehuiden. *Paine Stricker en co.*
10 ks. coralen. *Gouw Kianhian.*
8 5/20 corg. slendangs. 5 ps. shawls. 4 1/2 corg. doeken. 20 ps. koffij molens. *Said Aloewie bin Sehap.*
4 pic. koperwerk. ƒ800.— recepis. *Pandita Osman.*
500 baaltjes zeep. 1 kt. doeken. *Tjia Kiokbie.*

Van Napels per ned. schip *Hercules*, gez. Detering. agt. Paine Stricker en co.

7000 ps. steenen. *Agenten.*

Van Nieuw Zeeland per Eng. schip *Gijprcij*, gez. Bolton. agt. Maclaine Watson en co.

133 stukk. lood. 3087 do. hout. 2 ks. koopmanschapp. *Agenten.*

UITVOER.

Naar Samarang en Soerabaya per ned. schip *Cornelia*, gez. Jaski. agt. Kopersmit en co.

46 coll. provisien. 20 ks. manufact. 400 vs. boter. *Order.*
4 coll. manufacturen. *de Weerdt Ruyl en co.*
50 ks. olie-verf. 10 do. terpentijn-olie. *Metzendorff Wilmans en co.*
75,000 ℔ steenkolen. *Cores de Vries.*
22 coll. aardewerk. 19 do. manufact. 10 ks. .... 519 stav. ijzer. 66 vn. cement. 12,500 vuurvaste-steenen. *N. H. M.*

Zijnde aan boord gebleven lading voor Nederland. Zie verdere lading voor Samarang en Soerabaya bestemd. Java-Bode dd. 4 Februarij 1857 no. 14.

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Drie Vrienden*, gez. Anderssen. agt. Anderson Tolson en co.

1557 stav. ijzer. 320 bund. ijzer. 500 ks. zeep. 33 md. aardewerk. 24 bn. manufact. 5 kn. manufacturen. *Agenten.*
13 stav. ijzer. 15 coll. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*
10 bn. manufact. 3 ks. manufacturen. *Hunter Houghton en co.*
29 ks. manufacturen. *Pandel en Stiehaus.*
24 ks. manufacturen. *Martin Dyce en co.*
26 coll. manufact. 15 ks. manufacturen. *Mc. Ewen en co.*
11 ks. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
15 ks. manufacturen. *Morgan Melbourn en co.*
10 coll. aardewerk. *Order.*
217 md. aardewerk. *Fraser Eaton en co.*
7 coll. koopmanschappen. *Kindom.*

Lading voor Nederland.

460 pic. tin. 140 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Padang per ned. schip *Telegraph*, gez. Rolufs. agt. Maclaine Watson en co.

4 oxh. bier. 18 ks. lijnwaden. 2 bn. woll. goederen. uit entrep. 10 ps. ijzerwerk. 2 boter kernen. 52 md. aardewerk. 5 vn. koperdraad. 2 ks. slendangs. 2 do. hoofddoeken. 2 do. naalden. 2 do. koper en glaswerk. 1 tromm. stalen pannen. 1 kt. parasols. 1 kt. naaigaren. 3 do. wit katoen. 2 ks. kat. fluweel. 15 do. gedr. katoen. 3 bn. katoen. 1 bl. lappen. 1 kt. gev. katoen. *Anderson Tolson en co.*
7 coll. manufact. 50/m. man. sigaren. uit entrep. 4 bn. drills. 4 ks. gder. katoen. 4 ks. shertings. 5 do. gedr. katoen. 5 bn. shertings. 79 md. aardewerk. 150 pic. eng. ijzer. 100 do. zw. ijzer. 100 pic. spijkers. *Martin Dyce en co.*
50 ks. wijn. 30 do. brandy. 30/m. man. sigaren. 19 coll. manufact. uit entrep. 1 kt. porcelein. 40 ks. ord. wijn. 2 do. ijzerwerk. 15 ks. kramerijen. 2 do. parfumerien. 2 do. valsch passement en gouddraad. 2 ks. parapluien. 1 do. zadelwerk. 1 do. kat. doeken. 7 ks. provisien. 2 do. jaconets. 9 do. glaswerk. 2 do. porcelein. 1 kt. lederwerk. 1 do. zijde modewaren. 1 do. hoeden. 1 do. parapluien. 1 kt. glaswerk. 1 do. kramerijen. 1 do. sarongs. 1 kt. kousen. 1 do. muzijk instrument. *Bahre en Kinder.*
3 vn. ijzer en koperwerk. *Haager en Schuurman.*
2 ks. metal. knoopen. 30 pic. zink. 260 do. zw. ijzer. 100 tobben staal. 2 ks. rood katoen. 10 do. glaswerken. 1 do. bierglazen. 14 ks. kramerijen. 2 do. eau de cologne. 2 do. papier. 9 do. ijzerwerk. *Busing Schröder en co.*
9 vn. led. olie. vaten. *v. Ommeren Rueb en co.*
50 pic. eng. ijzer. 100 doz. bier. 10 ks. longcloths. 5 do. glazen. 1 md. soija. 1 kt. sla-olie. 1 do. azijn. 1 do. mosterd. *Gouw Kianhian.*
200 pic. zw. ijzer. 21 vn. arak. 3550 ps. paijongs. 1 pic. laksa. 1 kt. glaswerk. *Lim Hoa.*
1 kt. kain pandjangs. 17 do. gedr. katoen. 5 do. papier. 39 vs. coralen. 70 ks. vensterglas. 200 pic. zw. ijzer. *Moormann en co.*
1/4 pijp. madera. 2 ks. wasdoek. 2000 ps. stroo-zakken. *Purvis en co.*
10,000 ps. goenie-zakken. *N. H. M.*
4 ks. chitzen. 6 do. vensterglas. 3 do. gember. 10/m. man. sigaren. 10 ks. wijn. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
10 ks. shertings. 23 do. wit katoen. 3 do. gedr. katoen. 3 do. lappels. 5 ks. tjindees. 4 do. gedr. katoen. 2 vn. koperdraad. 3 ks. sarongs. 6 do. slendangs. 1 do. a. r. sarongs. 21 do. wit katoen. 6 ks. gedr. katoen. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. theeserviesen. 6 coll. lampen en glaswerk. 20 ks. kaarsen. 7 ks. provisien. 1 do. zadels. 12 sig. kokers. 20 vn. bier. 12 kazen. 1 kt. mosterd. 2 do. beschuit. *Abeelen Dennison en co.*
2 kist. sarongs. uit entrep. *Tolken Voget en co.*
1 bendie. *Bond.*
11 kist. ongebl. katoen. 6 do. madapoll. 1 baal spaansch stripes. *N. H. M.*
7000 stroozakken. 900 goeniezakken. 13 kist. madera. 500 stroozakken. *Paine Stricker en co.*
3 vn. hagel. *Abeelen Dennison en co.*
40 kist. wijn. 1 do. sarongs. 3 do. parapluien. *Tolken Voget en co.*
30 pic. ambalo uit entrep. *Said Aloewie Satrie.*
10 vn. meel. 25 zakk. tarwe. *Lim Hoa.*
2 vn. meel. *Said Oemar bin Alie Hindoean.*
4 kist. koopmanschappen. *Said Achmat bin Aloewie Aijdroes.*
20 ps. gewigten. 4 1/2 tros touw. 7 rollen lood. 108 coll. der gouv. goederen. *Gouvernement.*

Lading voor Nederland.

1000 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Singapore per ned. schip *Magdalena*, gez. Greefkes. agt. Haager en Schuurman.

aan boord gebleven lading v. Liverpool.

4 ks. manufact. *Mc. Ewen en co.*
269 bn. manufact. 26 kn. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
400 bund hoepelijzer. 25 bn. manufact. *Martin Dyce en co.*
50 coll. metaal. 6 vn. spijkers. 2 do. glaswerk. *Order.*
14 kt. manufact. 109 ps. buffelhuiden. 50/2 legg. arak. *Pitcairn Syme en co.*
20/2 legg. arak. *Martin Dyce en co.*
12 kanonnen uit entrep. [illegible] *[illegible] en co.*
50 keld genever uit [illegible] *[illegible] mann en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Hendrina*, gez. Pompe agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

24 pic. koffij. 9310 do. rijst. 100 do. rotting *Agenten.*
48 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
2 ks. kleinigheden. *van Haren Noman en Kolff.*

Naar Pecalongan per ned. schip *Zwarte Zwaan*, gez. Stikkel. agt. Dummler en co.

200 tonn. steenkolen. *Dummler en co.*
1 kt. zadelwerk. 2 do. provisien. 2 do. glaswerk. 1 do. parfumerien. 1 kt. speelkaarten. 1 do. borduurwol. 2 do. diversen. *Bahre en Kinder.*
8 ks. tegelsteenen. 3 stav. koper. *v. Ommeren Rueb en co.*
5000 ps. zakken. 50 pic. rotting. *N. H. M.*
10 keld. [illegible] genever. 1 kt. medicijnen. *Haager en Schuurman.*
[illegible] slijpsteen. *O. J. M. v. Adm. en L.*
2 ks. vruchten op water. *Gouyn.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Nederland*, gez. Huidekoper. agt. v. d. Burg Vriesendorp en co.

100 vn. kop. munt. 97 coll. manufact. 96 bn. koffijzakk. *N. H. M.*
25/2 pijp. bier. 150 vs. boter. 6 ks. provisien. *Gouyn.*

Zijnde aan boord gebleven lading van Nederland. Zie verdere lading voor Samarang. Java-Bode dd. 4 Febr. 1857 no. 10.

Lading voor Nederland.

882 pic. rijst. *John Pryce en co.*
1084/1—219/2 buffelhuiden. 180 ps. koehuiden. 31 pic. kadrang hout. *Haager en Schuurman.*

Naar Samarang en Soerabaya per *Jedul Gair*, gez. Sech Alie Bargebe.

50 ks. roode wijn. 24 do. vruchten. *Platon.*
100 pic. ijzer. 9 do. dammer. *Said Aloewie Atas.*
1 kt. zeildoek. 1 do. zeilgaren. en verfwaren. 1 vat lijnen. 1 do. slijpsteenen. 1 kt. verf. 24 vs. verf. 1 kt. verfwaren. 1 kt. zeep. 15 keld. lijnolie. 1 pak pomp. leder. 25 pic. touwwerk. 10 vn. koolteer. 5 vn. zw. teer. 2 do. pik. 1 do. harpuis. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
50 vn. meel. 25 do. teer. *Plump en co.*
20 ks. man. sigaren. 20 do. casterolie. *Gasper en co.*
1 kt. zadelwerk. *Maclaine Watson en co.*
1 kt. ijzerwerk. 2 pakk. instrument. 12 stav. ijzer. 177 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
3 ks. kleinigheden. 10 do. papier. uit entrep. *van Haren Noman en Kolff.*
50 ks. madapollams. *Said Aloewie Atas.*
11 ks. blad koper. 3 vs. kop. spijkers. *Said Moh. Aijdiet.*
5 zakk. gram. *Plump en co.*
40 ks. casterolie. *Nahapiet.*
50 doz. brandy. *Adam en co.*
5 ks. kramerijen. 5 krandj. aardewerk. 1 kt. koperwerk. *Hunter Houghton en co.*
50 ks. madapollams. *Sech Awal Djoas.*
25 zakk. gram. *Joakim.*
2 vn. messen. 1 pak ivoor. *Sech Awab Djoas.*
110 80/100 pic. corianderzaad. 29 ks. cambrics. 9 do. madapollams. *Sech Aboebakar bin Alie Jebedie.*
23 tafels. 8 consoles. 1 buffet. 24 knapen. *O. J. M. v. Adm. en L.*
50 pic. dammer. 40 do. salpeter. 200 ks. zeep. 2 do. chitzen. 2 ks. knoopen. 3 do. rood katoen. *Koe Tjoeijong.*
13 ks. wit katoen. 1 do. koper. *Said Aloewie Atas.*
3 ks. cambrics. 10 pic. corianderzaad. 12 do. medicijnen. 1 kt. slendangs. 1 kt. aardewerk. *Sech Aboebakar bin Alie Djebidie.*
1 bl. chitzen. 39 ks. koopmanschapp. 600 ks. zeep. *Lim Djie.*
53 ks. koopmanschappen. *Tjia Oekie.*
10 ks. mousselines. *Sech Awal Joas.*
11 ks. kramerijen. 2 do. gebl. papier. 4 ks. glazen-pannen. *Tjia Kiokbie.*
185 pic. [illegible] *Tjoenwat.*
17 ks. ijzerwaren. *Said Oemar bin Alie Hindoean.*
1 kt. diversen. 2 roll. zeildoek. 1 pak pomp. leder. 1 tros touw. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
17 vn. vleesch. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*
2 stav. ijzer. 301 blad en huid koper. 8 tross. touw. 171 stav. ijzer. 1 lantaarn. 2 bn. doek. 1 pr. [illegible] div. goederen. *Gouvernement.*
25 vn. meel. 3 ks. zeilgaren. 5 pic. geel koper. *Plump en co.*
1 kt. slendangs. 1 1/2 pic. cassia. 1 1/2 do. ramé garen. *Sech Moh. Jowas.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.